
UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 11 01 01 006 5

~ خلاصة الوقايع ~

اثر خامهٔ

عثمان حلمی

موالیٔ کرامدن بشکطاش رشدیه مکتبی معلم اولی

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله طبع اولنمشدر

استانبول

(مهران) مطبعه‌سی — باب عالی جاده‌سنده نومرو ۷

١٣٠٠

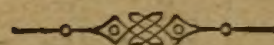
﴾ مقدمه ﴿

سایهٔ شوکت ومعدلتنده آسوده نشین امن واقبال اولدیغمز سلطنت سنیه نك آفتاب جهانتابه میدان اوقورجه سنه برشعشعهٔ جهانکیرانه ایله شرف ظهور ایلدیکی آن مسعوددن بو آنه کلنجه یه قدر وقوعات متنوعه سنه دائر اصحاب همت وعرفان طرفندن پك چوق آثار تاریخیه قلمه آلنه رق اخلافه یادکار قلنمش وفی الواقع بونلردن فوق العاده استفاده ایدلمکده بولنمش ایسه ده نه چاره که بونلرك اکثری پادشاهان آل عثمانك مدت سلطنتلری وقوعاتنی معاصر ومجاورلری بولنان دول اجنبیه وقوعاتیله مزج وبالایجاب برچوق محاکمات ومطالعات درج ایدیله رك منتهای علم ومعرفت وبلکه مهامشناسان فن سیاستك مطالعه سنه شایان اوله جق حال وصورتده ترتیب ایله تحدید استفاده ایدلمش وهله مکاتب رشدیه شاکردانی کبی هنوز قدمنهادهٔ سلم عرفان اولان اطفالجه بونلرك تعلیم وارائه سنده برچوق مشکلاته تصادف ایدلدیکی بالتجربه ثابت اولمشدر اشته بو دقیقه یی تفکر ایله ابنای دین واولاد وطنمه برخدمت عاجزانه ده بولنمق اوزره مختصر وشاکردانه الویریشلی

برتاریخ ترتیبی ارزوسنه دوشمشیدم بلطفه المنان الی نهایة الدوران اریکه پیرای شوکت وشان اولسون روز جلوس میمنت مأنوس همایونی مبدأ انواع فیوضات اولان ولی نعمت بیمنتمز شوکتلو قدرتلو مهابتلو پادشاه معارفپرور وشهنشاه عنایتکستر خلیفهٔ روی زمین وعنوان طراز نصر من الله وفتح مبین امیرالمؤمنین الغازی سلطان عبد الحمید خان ثانی افندمز حضرتلرینک ممالك محروسة المسالك شاهانه‌لرینك استکمال معموریت وسعادتی ضمننده امتثال واجب الاجال ملوکانه‌لری شایان بیوریلان وسائل مهمه‌دن معارف وصنایعك ترقیاتیچون دخی آن بآن مشهود نظر شکران اولان تشویقات جمیله وعنایات جلیله‌یی تقدیر ایله رضای فیض احتوای شهریاری‌یه توفیق حرکات ایتمکی دارینده مدار محض سلامت بیلان ارباب معارف طرفندن پك چوق آثار زیور ساحهٔ انتشار ایدیله کلمکده اولدیغنی کوردکجه وکندیمك دخی حمد اولسون رضای همایون خلافتپناهی‌یی سبب سعادت دارین بیلنلردن اولدیغمی دوشندکجه بالاده عرض اولندیغی اوزره اوفاجق بر یادکار ایله عالم مطبوعاتده اثبات وجود ایدرك ابقای نامه وسیله اولمق امنیه‌سی داعیٔ کمینه‌جه عادتا برمجبوریت قویه حالنه تحول ایتمش اولدیغندن والدماجد کثیر المحامد حضرت خلافتپناهی جنتمکان السلطان الغازی عبد المجید

خان افندمز حضرتلرینك خاتمهٔ مدت سلطنتلرینه یعنی یتمش یدی سنه‌سی نهایتنه قدر هر پادشاهك ولادت وجلوس ایله مدت سلطنتی وقوعات مهمه‌سنی هجرت ومیلاد تاریخلری و {ه} و {م} اشارتلریله مجملاً یعنی فهرست طرزو اصولنده کوسترمك وتاریخ مذکوردن صکره‌کی وقوعات ایچون دخی اهمیت فوق العاده‌سنه بناءً ایلروده آیریجه برتاریخ ترتیب وتنظیم ایتمك اوزره بر {تاریخ خصوصی} جمع وترتیب و «خلاصة الوقایع» نامیله تلقیب ایلدم اعتراف عجز وقصوراسکی عادتم وسرمایهٔ مزیتم اولمسنه واساس مقصدم دولت وملتمه برخدمت ناچیزانه‌دن عبارت بولنمسنه مبنی اثرعاجزانه‌می مطالعه ایله برازوقتنی ضایع ایتمك فداکارلغنی اختیار ایدن ذوات کرامدن خطیئات مشهوده‌نك قلم معجز رقمله بالتصحیح ابنای ملك وملته خدمتله تلافیء مافات ووجدان داعیانه‌می حائز انواع مباهات بیورملرینی تمنی ایدرم ومن الله التوفیق •

{ عثمان حلمی }

﴿ خلاصة الوقایع ﴾

بسم الله الرحمن الرحیم

فرائد حمد وثنا رفع بارگاه جناب کبریا وزواهر صلوة ودعا ایصال تختگاه خواجهٔ هر دوسرا علیه اکمل التحایا وجواهر درود بی انتها بالجمله اصحاب وابراره اهدا وایثار قلندقدنصکره بسط گفتاره شو وجهله ابتدار قلنورکه اجداد عالی نژاد عثمانیان اولان {قایی خان} قبیله‌سنك رئیسی بولنان {سلیمان} شاه بن قیا الب(*) هجرت نبویه‌نك یدنجی عصرنده {مغول} طائفه‌سنك هجومندن آسیای وسطاده مأوای قدیملری اولان {ماهان} شهرندن اللی بیك نفوسه بالغ اولان عموم قبیـله‌سی خلقیله اناطولیده کائن {ارزنجان} جوارینه چکوب اوراده برمدت توقف ایلمشلر ایدی نهایت مغول غائله‌سی بر درجه‌یه‌قدر کسب سکونت ایده‌رك اورته‌لغه براز امنیت گلنجه وطن اصلیلرینه رجعت قصدیله حرکت ایدوب {اورفه} مضافاتندن {جعبر} قلعه‌سی اوکندن {فرات} نهرینی گچرلر ایکن {سلیمان شاه} قضاء دوشه‌رك

(*) الب لسان چغتایده قهرمان دیمکدر .

غریق رحمت غفران اولمغله قلعه التنده دفن اولندی {٦٢٦ هـ – ١٢٢٨ م} ده
سلیمان شاهك درت اوغلی اولوب بونلردن {صونقور تکین}
و {کون طوغدی} قبیله نك قسم اعظمیله برابر وطن اصلیلرینه کیدوب
{ارطغرل} ایله {دوندار} بکار باقی قالان بشیوز چادر خلقندن عبارت
اولان قوم وقبیله سیله برابر شمال غربی یه طوغری دونمشلردر برکون
یوله دوام ایدر ایکن اثنای راهده جنك آتشنه طالمش ایکی اردویه
راست کلوب و یکیتلك اقتضاسی ضعیف کورینانلره یاردمجیلق ایتمسیله
مغلوبیت درجه سنه واران اشبو جزئی عسکر حسابه کلمز دشمن عسکرینی
بوزوب اناطولیدن سوروب چیقاردیلر مکر بوطائفه مغول لشکری
و یاردم ایتدیکی طرف قونیه حکمداری سلطان علاء الدین سلجوقینك
آدملری ایمش چونکه جومردلك ضایع اولمز.

سلطان علاء الدین ارطغرل غازینك اشبو خدمت وقهرمانلغنه
مکافاةً برخلعت فاخره ایله دونتمامش برآت ارسال واهدا ایلدیکی
کبی {طومانیج} یایلاغنی و {سکود} و {اسکیشهر} اووه لری قشلاغی
معیتنده اولان قبیله خلقنه یورد تخصیص ایلدی {٦٢٨ هـ – ١٢٣٠ م} ده

ارطغرل غازی حدود باشنده بولنان تکفورلر ایله دائما جهاد
ایده رك التی یوز یکرمی سکز تاریخندن التی یوز سکسان تاریخنه قدر

قبیله‌سنه ریاست ایتدکدنصکره سنی طقسانی تجاوز ایتدیکی حالده
وفات ایده‌رك قبیله ریاستنی اوغلی عثمان بکه احاله ایلمشدر . عثمان
غازی دها ارطغرل غازینك حیاتنده قبیله یه ریاست ایده‌رك ابراز شجاعت
ایله خلق کندیسنه ایصندیرمش و پدرلرینك وفاتندنصکره دخی سلجوقیه
ممالکی سرحدلرندن دشمنی دفع ایله قره‌جه حصار و دها بعض حصارلری
روملردن آلدقده کندوسنه قونیه حکمدار جدیدی علاء الدین ثالث
طرفندن برخلعت فاخره ایله امارت علامتلری اولمق اوزره بیاض
برسنجاق برطبل بر بوری ومزین برکمر ایله برابر خنجر برقلیج وبر قاچ
دونانمش آت ایله امارت منشوری ارسال اولنمشیدی . اشبو هدایا
هجرتك ٦٨٧ سنه‌سی ذی القعده‌نك اون یدنجی کونی ایکندی وقتی
واصل اولمش اولوب عثمان غازی تعظیماً ایاغه قالقه‌رق نوبت
چالدرمشدر سرای همایونده ایکندی وقتی نوبت چالمق اصولی
بوندن بویله عادت حکمنه کیرمشدر اشته دولت علیه‌نك مؤسسی
بوعثمان غازی اولمسیله ﴿دولت عثمانیه﴾ تعبیری آنك نام عالیسنه
نسبت اولندی .

برنجی پادشاه عثمان غازی ابن ارطغرل ابن سلیمان
قیا الب

تواریخ		ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده سنی
میلاد	هجرت	٦٥٦	٦٩٩ﻫ	٧٢٦	٢٦	٧٠	٤٤

وقوعات مشهوره‌سی

میلاد	هجرت	
١٢٨٦	٦٨٥	قره‌جه حصار ضبط واستیلا اولنه‌رق بو محاربه‌ده عثمان غازینك کوچك برادری (کوندزالب) شهید اولندی .
١٢٩٠	٦٨٩	یار حصاری تکفورینك قزنی کندویه تزوج بهانه‌سیله بیله‌جك تکفوری عثمان غازی‌یی دوکونه دعوت ایدوب علی الغفله اولدرمك افکارنده اولدیغی کوسه میخال واسطه‌سیله اکلاشلدقده قرق قدر ترك قهرمانلرینی قادین قیافتنده قویه‌رق (بیله‌جك) حصاری فتح ونوعروسی اولان (نیلوفر) خانم دخی اسیر ایدیله‌رك اوغلی اورخان غازی‌یه نکاح ایدلدی .
١٢٩٩	٦٩٩	دولت سلجوقیه منقرض اوله‌رق قره‌جه حصارده نامنه خطبه اوقونوب تأسیس دولت ایدلدی و پای تخت یکی شهره نقل اولندی.

عثمان غازی ابن ارطغرل

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
١٣٠٠	٧٠٠	طراقلی ـ کوینك ـ مدرنی فتح ایدیلوب یدیوز برده قالولمنی اطه‌سی آلندی .
١٣٠٧	٧٠٧	روم ایمپراطورینك ترکان بکلرینه روم ممالکنی چیکنه‌مامك امرینی کوندردیکنه عثمان غازی قیزوب استانبول بوغازنده‌کی (استاوروس) قریه‌سنه قدر . روم ممالکنی چیکنه‌دی .
١٣٠٨	٧٠٨	قوچه حصار ولفکه ضبط اولنوب حرمانجق محافظی کوسه میخال اسلام ایله مشرف اولدی .
١٣١٢	٧١٢	ازمید متصرفلغی فتح اولندی .
١٣١٣	٧١٣	بروسه شهری کوسه میخالك توسطیله شهرك اختارلری عثمانلویه تسلیم و (٣٠) بیك آلتون فدیه ایله امان ویرلدی .
١٣٢٥	٧٢٦	عثمان غازی سکود شهرنده وفات ایتدی ترکه‌سی بر قاچ آت و برسوری قیوندن عبارتدر .
		(بروسه‌ده مناستر کنبدنده مدفوندر رحمة اه علیه)

ایکنجی پادشاه اورخان غازی ابن عثمان غازی

تواریخ		ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده سنی
میلاد	هجرت	٦٨٠	٧٢٦ھ	٧٦١	٣٥	٨١	٤٦

وقوعات مشهوره سی

میلاد	هجرت	
١٣٢٥	٧٢٦	اورخان غازی مقرنی بروسه یه نقل وابتدا بیوك برادری علاء الدین پاشا دولته وزیر نصب اولندی .
١٣٢٦	٧٢٧	اقچه قوجه ازمید شهرینی عبد الرحمن غازی قندری حصارینی فتح ومحافظنك قزی عبدالرحمن غازی یه تزویج اولندی .
١٣٢٧	٧٢٨	قره مرسل ـ هرکه حوالیسی وقیون حصاری فتح وعلاء الدین پاشا سکه وقیافت نظاماتنی احداث ایلدی .
١٣٢٨	٧٢٩	منتظم وموظف ویکی چری نامیله اتلو ویایا معلم عسکرلر ترتیب اولندی .
١٣٢٩	٧٣٠	ازنیق شهری تسخیر اولنوب والیلکی بیوك شهزاده سلیمان پاشایه تفویض اولندی .
١٣٣١	٧٣٢	علاء الدین پاشا وفات ایدوب یرینه مشارالیه سلیمان پاشا وزیر اولدی .
١٣٣٢	٧٣٣	قره سی حاکمنك وفاتیله ولایتلری اولان مانیاس ـ آیدنجق ـ بالیکسر ـ میخالیج ـ کرماستی صحرالری ملك عثمانی یه الحاق قیلندی .
١٣٤٥	٨٤٦	قیصر ایمپراطوری ایله عهدنامه لر تجدید اولنوب

اورخان غازی ابن عثمان غازی

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
		قیزی (طودورایی) اورخان‌غازی بعد الاسلام تزویج ایلدی ایرتسی سنه اورخان غازی بتون خاندانیله برابر اسکداره قدر کلوب قیصر ایله ملاقات ایلدی .
١٣٥٦	٧٥٨	ابتدا روم ایلی یقه‌سنه کچن سلیمان پاشا حاجی ایل‌بکی اورنوس بك اجه بك کوکرجنلکده بالمشاوره قرق آدمله برکیجه آیدنجق قربندن قارشو یقه‌یه کچوب کلیبولی‌یی اوردیلر .
١٣٥٧	٧٥٩	ابتدا کلیبولی — بولایر — خیره‌بولی — تکفورطاغی فتح اولنوب روملر بو یرلرك ویرلمسی استدعاسنده ایکن حاجی ایلبکی ابصاله ومعلقره‌یی ضبط ایلدی .
١٣٥٩	٧٦١	بو اثناده سلیمان پاشا آو اولامق ایچون طولاشورکن بندیکی آت برآغاجه شدتله چارپمسیله وفات ایدرك بولایرده بنا ایلدیکی جامعده دفن ایدلدی .
١٣٥٩	٧٦١	بو وقوعات مؤله اورخان غازینك مسموعی اولدقده آشوری کدرندن وفات ایلدی . (بروسه‌ده حصار مناستری نام قبه‌ده مدفوندر رحمة الله علیه)

اوچنجی پادشاه مراد خداوندکار غازی ابن اورخان غازی

تواریخ		ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده سنی
میلاد	هجرت	٧٢٦	٧٦١ﻫ	٧٩١	٣١	٦٥	٣٤

وقوعات مشهوره‌سی

میلاد	هجرت	
١٣٥٩	٨٦١	(قلعة السلاسل) دیمکله مشهور اولان انقره وحوالیسی فتح اولندی .
١٣٦٠	٧٦٢	لالا شاهین پاشا بکلر بکی وچاندارلو قره خلیل قاضیعسکر نصب اولندی بو دولتده ابتدا قاضیعسکر اولان بو ذاتدر .
١٣٦١	٧٦٣	کشان ـ دیمتوقه ـ لوله‌بورغاسی کرسیٔ ولایت اولان (ادرنه) شهر جسیمی فتح والیلکنه لالا شاهین پاشا تعیین اولندی .
١٣٦٢	٧٦٤	کوملجنه ـ واردار ـ قره فریه ـ عورنحصاری ـ درامه ـ قواله ـ سیروز قضالری آلندی.
١٣٦٣	٧٦٥	فلبه ـ اسکی زغره ـ صماقو ضبط ومال غنیمتك خمسی بیت الماله تخصیص واسرایه پنچك اعطاسی عادت قلندی.
١٣٦٤	٧٦٦	مجارستان ـ بوسنه وصرب قراللری وافلاق بکی (٣٠) بیك آدمله مریچ صوینه قدر کلدیلر حاجی ایلبکی بونلری علی الغفله (١٠) بیك آدمله باصوب از کیسه قورتلدی اوراره الآن صرب صندیغی دینور .
١٣٦٥	٧٦٧	ادرنه مقر سلطنت اتخاذ قلندی .

مراد خداوندکار غازی

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
١٣٦٦	٧٦٨	جرمن – یانبولی – قرین آباد – پیکار حصاری – ویزه – سوزه بولی فتح اولندی .
١٣٦٧	٧٦٩	راغوزه جمهوریتنه ویریلان عهدنامه‌یه النی قرمزی بویایه بویایوب باصمسیله اکا تقلیداً طغرای همایون ایجاد اولندی .
١٣٧٢	٧٧٤	صرب قرالی لازارینك ینه ممالك شاهانه‌یه تسلطی خبری کلمکله پادشاه صربستان حدودینه یوریدی قرال مقابله ایده‌میوب فرار ایتمسی اوزرینه نیش قلعه‌سی فتح اولندی بلغار قرالی (سیزمان) دخی قیزینی پادشاهه ویروب اوقیز اسلامیتی قبول ایتدیکندن مرقوم سیزمان نائل امان اولدی .
١٣٧٤	٧٧٦	کرمیان اوغلنك قزی (دولتشاه) خانمی ییلدیرم بایزیده تزویج ایدوب جهاز طریقیله کوتاهیه – کومش – اکریکوز – طوشانلو عثمانلویه کچدی .
١٣٨٢	٧٨٤	مناستر – پرلپه – اشتب قضالری وصوفیه فتح اولندی .
١٣٨٧	٧٨٩	پراوادی – طرنوی – شمنی – هزارغراد تسخیر اولندی .
١٣٨٧	٧٩٠	بوسنه – صرب – بلغار – له – چه قراللرینك عثمانلی علیهنه اتفاقلری طویلدقده وزیر اعظم علی پاشا

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
		قوماندەسیله برادوسوق اولنوب مقرقرالیت اولان نیکبولی ضبط اولندی .
١٣٨٨	٧٩١	قوصوه وقعهٔ مشهوره‌سنده متفقین اوردوسنك انهزامیله صرب قرالی لازاری و برقاچ پرنسلر هلاك اولدی وقعهٔ مذکوره‌ده پادشاه غیور میدان حربی طولاشورکن اولولر اراسندن ناکاه بر یاره‌لی صربلی خنجر غدر ایله مشارالیهی شهید ایتدی . (بروسه‌ده چکرکه نام محلده مدفوندر رحمة اه علیه)

دردنجی پادشاه یلدیرم بایزید ابن مرادخداوندکار

ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده سنی
٧٦١	٧٩١هـ	٨٠٥	١٤	٤٤	٣٠

وقوعات مشهوره‌سی

تواریخ		
..لاد	هجرت	
١٣٨	٧٩١	صرب قرالی استفان حراجه کسیله‌رك همشیره‌سی (ملیجه) یی پادشاهك حرمسرای ازدواجنه تقدیم ایلدکده او دخی اسلامیتی قبول ایلدی .
١٣	٧٩٤	آقسرای ـ نیکده ـ آق‌شهر ـ قرمان اوغلندن آلندی وایمپراطور اذنسز استانبول قلعه‌لرینی تعمیر و بعض علاوه‌لر ایتدیکی طویلدقده ینه کندی الیله یقدیرلدی .
١٣	٧٩٥	قیصریه ـ سیواس ـ جانیك ـ توقاد فتح واناطولی حصاری بنا اولندی .
١٣	٧٩٦	المانیا وفرانسه ومجار قراللری وصرب وافلاق وبوه‌ده‌سی بالاتفاق نیکبولی وودینی محاصره ایتدیلر .
١٣	٧٩٧	نیکبولی وقعه‌سنده المانیا وفرانسه‌لو ومجارلی منهزم حتی مجار قرالی بر قایغه آتیلوب قره دکز بوغازندن قاچدی بو وقعه‌دن طولایی خلفای عباسیه‌دن مصرده‌کی (متوکل علی الله) خلیفه بایزیده (سلطان اقلیم روم) عنوانی وردی .
١٣	٧٩٨	سلوری فتح اولنه‌رق استانبول حصاری دوکلکه

یلدیرم بایزید ابن مراد خداوندكار

ميلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
		باشلندی ایمپراطور جزیه‌یی قبول ایدوب استانبول درونده مدرنی وكونیك‌دن ایكی محله اسلام اسكان ایتدیرلدی وبر جامع وبر محكمه بنا قلندی .
١٣٩٦	٧٩٩	كماح ـ ملاطیه ـ دیوریكی وروم‌ایلیدن دخی لیوادیا ـ ترحاله واتنه شهرلری فتح اولندی .
١٣٩٧	٨٠٠	ارزنجان ـ بهسنی النوب روم‌ایلندن موره شبه‌جزیره‌سی فتح اولندی بغداد حاكمی (احمد جلایری) ایله آزربیجان سلطانی (قره‌یوسف) تیموردن فرار وسلطان (یلدیرم بایزید)ه التجا ایلدی .
١٣٩٩	٨٠٢	تیمورلنك بونلری (یلدیرم بایزید) دن استیوب وكوندردیكی نامه بر آز عظمتلیجه اولدیغندن طرف پادشاهیدن دخی اكا مقابل عظمتلو بر جواب ردكوندرلمسی اوزرینه تیمور همان كلوب سیواسی ضبط
١٤٠٠	٨٠٣	وشهزاده ارطغرل بك سیواس محاربه‌سنده تیمورلنكك النده شهید اولدی .
١٤٠١	٨٠٤	وقعهٔ تیمورلنكده یلدرم بایزید اوغلی موسی چلبی ایله دشمنه اسیر كتدی .
١٤٠٢	٨٠٥	تیمورلنكك محبسنده وفات ایدوب تیمورك امریله نعشی بروسه‌یه نقل اولندی .
		(بروسه‌ده اولو جامعده موفوندر رحمة الله علیه)

یلدیرم بایزیدك وفاتندنصکره سلطان محمدك جلوسنه قدر (۱۱) سنه فاصلهٔ سلطنت وقوعبولوب بو اونبر سنه ظرفنده شهزادەلر بیننده پك چوق محاربەلردن صکره نهایت پادشاهلق

بشنجی پادشاه چلبی سلطان محمد خان ابن یلدیرم بایزید خانده تقرر ایتمشدر

تواریخ		ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسدهسنی
میلاد	هجرت	۷۸۱	۸۱۶ﻫ	۸۲۴	۸ سنه ۱۰ ماه	۴۳	۳۵

وقوعات مشهورەسی

میلاد	هجرت	
۱۴۱۵	۸۱۸	کلیبولی آچیقنده وندیك قورصانلریله محاربه ایلدی بو صرەده قرمان اوغلی اناطولیده باش قالدیروب بروسەیی محاصره ومحافظی (عوض) پاشا مردانه مقابله ایلدیکندن بروسه شهرینه آتش ویروب فرار ایلدی پادشاه روم ایلیدن بروسەیه کلوب قرمان اوغلنی تعقیب ایله (آق شهر) (بك شهری) (سعید ایلی) قرمانلودن آلندی .
۱۴۱۶	۸۱۹	افلاق حاکمی دائرهٔ اطاعتدن چیقدیغندن پادشاه اردوی همایون ایله طونه نهرینی کچوب (یرکوی) و (ایساقجی) قلعەلرینی یاپەرق اوچ سنەلك ویرکوسنی بالاخذ (صرهٔ همایون) ایجاد اولندی .
۱۴۱۸	۸۲۱	قسطمونی حاکمی اسفندیار بك اوغلی قاسم بکه

چلبی سلطان محمد خان ابن یلدیرم بایزید خان

وقوعات مشهورەسی

میلاد	هجرت	
		رغماً (طوسیه) (کنغری) (باقر کورەسی) قلعەجك) قضالرینی سلطان محمدە ترك ایلدی .
١٤١٩	٨٢٢	(صامسون) (جانیك) (اسکلیب) قضالری النەرق اوحوالیدە بولنان طوائف تاتاردن (منت بك) قبیلەسندن بر قاچ بیك کشی روم ایلیدە (فلبه) ناحیەسندە تاتار بازارینه نقل واسکان ایدلدی .
١٤٢٠	٨٢٣	(هرکه) (ککبوزه) (داریجه) (قارتال) (پندك) استانبول ایمپراطوروندن بتکرار ضبط اولندی.
١٤٢١	٨٢٤	ادرنەیه عودتنك اوچنجی کونی پادشاه آت اوزرندە نزول اصابتیله وفات ایلدی .
		(بروسەدە یشیل جامعدە مدفوندر رحمة الله علیه)

التنجی پادشاه مراد خان ثانی ابن چلبی محمد خان

حین جلوسده سنی	مدت عمر	مدت سلطنت	وفات	جلوس	ولادت
١٨	٥٠	٣١	٨٥٥	٨٢٤ ﻫ	٨٠٦

وقوعات مشهوره‌سی

میلاد	هجرت	
١٤٢١	٨٢٤	مقر سلطنتلری ادرنه و بروسه شهرلری ایسه‌ده امیر بخاری حضرتلری مشار الیهه بروسه‌ده قلیج قوشاتدی روم ایمپراطورینك اغواسیله دوزمه مصطفی نام شخص کویا تیمور وقعه‌سنده غیبوبت ایدن شهزاده مصطفی چلبی کندوسی اولدیغنی سرد ایله کلیبولیدن سیروزه واروب سلطنته مشارکت دعواسیله روم ایلی اعیانی کندوسنه اتباع ایدرك اللی بیك سواری و یکرمی بیك پیاده ایله بروسه اوزرینه کلورکن شهریار غازی ایله اولوباد شهرنده قارشولشه‌رق دوزمه‌نك
١٤٢٣	٨٢٦	اردوسی بوزیلوب کندیسی فراره قدم باصدی ایسه‌ده طوتیلوب ادرنه‌ده صلب اولندی . واستانبول ایمپراطوری ایتدیکنه نادم اوله‌رق خلوص وحقوق داعیه‌سنده بولنمش ایسه‌ده سلهٔ تأدیبدن قورتیله‌مدی .
١٤٢٤	٨٢٧	اسفندیار بکك بولی‌یه تعرضی طویله‌رق اوزرینه واریلوب سینوبدن ماعدا ممالکی النده آلندی ورجاسی اوزرینه کریمه‌سی حرمسرای ازدواجه قبول قلندی

مراد خان ثانی ابن چلبی سلطان محمد خان

وقوعات مشهوره‌سی

ميلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
		وپادشاه کندی همشیره‌سنی اسفندیار اوغلی قاسم بکه تزویج ایلدی .
٤٣٤١	٨٢٩	منتشا حکمدارینك وفاتیله ملکی ممالك عثمانیه‌یه قاتیلدی
١٤٢٧	٨٣١	اماسیه وتوقاد طرفنه مستولی اولان قزل قوجه وعوناتی اعدام وجانیك ولایتی ضبط اولندی ادرنه جوارنده ارکنه‌یه جسیم کوپری بنا قلندی.
١٤٢٨	٨٣٢	سلانیك فتح اولندی وکرمیان اوغلنك بلا ولد وفاتی جهتیله قره حصار ودکزلو دولت عثمانیه‌یه کچدی.
١٤٢٩	٨٣٣	فاتح سلطان محمدك ولادتی وبروسه‌ده عظیم زلزله وقحط ووبا ظهوریله ابراهیم پاشا ومنلا فناری وامیر بخارینك وفاتی وقوعبولدی .
١٤٣٠	٨٣٤	یانیه اهالیسی کندی رضالریله عثمانلو یه تسلیم و(٨٣٥ هـ ١٤٣١ م) ارنبودلغك یوقارو طرفی ضبط ایدلدی .
١٤٣٥	٨٣٩	صرب قرالی قزی (ماریه‌یی) عظیم جهاز ایله پادشاهه تقدیم ایتدکده بعد الاسلام حرمسرای ازدواجه قبول بیورلدی (٨٤١ هـ ١٤٣٧ م) بوسنه‌قرالی انقیاده کتورلدی.
١٤٣٨	٨٤٢	نوه‌برده وسمندیره قلعه‌لری آلنوب (بلغراد) محاصره ایدلمشسه‌ده ظفر بولنه‌میوب (اردل) ایالتی فتح اولندی .
١٤٤٢	٨٤٦	عساکر اسلامیه‌نك افلاق طرفنده بولندیغنی قرمان

مراد خان ثانی ابن چلبی سلطان محمد خان

وقوعات مشهوره سی

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره سی
		اوغلی فرصت عد ایدرك ممالك شاهانه یی تخریبه صالدیردیغندن اردوی همایون قونیه قلعه سنه واروب قرمان دیارینك التنی اوستنه کتوردی .
١٤٤٣	٨٤٧	ده شهزاده سلطان علاءالدینك ارتحالی اوزرینه سلطان مراد حضرتلری عمرینی کوشهٔ انزواده کچورمك اوزره شهزاده‌لرندن مغنیسا والیسی سلطان محمدی سلطنت سنیهٔ عثمانیه یه اقعاد ایله کندوسی مغنیسایه چکلدی
١٤٤٤	٨٤٨	مصالحه نامه نك هنوز امضاسی قوریمقسزین پادشاهك شو عزلتنی غنیمت بیله رك مجار قرالی یانقو هونیادی المانیا ایمپراطوری وچه وپاپا وبوسنه و بغدانلو ایله بالاتفاق نقض عهد ایدرك سکسان بیك عسکر ایله بلغارستانه هجوم ایلدکلری سلطان مرادك مسموعی اولدقده قره دکز بوغازندن کچه رك ادرنه یه یتشدی دشمن نیش وصوفیه وشهر کویی استیلا ایده رك وارنه یه طیانمش اولملریله اردوی همایون قارشولیوب بر عظیم محاربه اثناسنده مجار قرالی ایلرویه هجوم ایتدیکنی کوره رك یکیچری دلاورلرندن (قوجه حضر) بر حمله ده قرالك باشنی قوپاردی امر پادشاهی ایله قرالك ویرمش اولدیغی معاهده سندی قرالك باشیله بر مزراق اوزرنده

مراد خان

	هجرت	میلاد
وقوعات مشهوره‌سی		
کزدیرلدی عساکر اسلامیه اویله بر غلبه چالدی‌که کلیتلو دشمندن پك آزی قورتیله بیلدی .		
عسکرك زور بالغی ووزرانك نیازیله غازیٔ مشارالیه ینه تخت عثمانی‌یه جلوس ایلدی .	٨٤٩	١٤٤٥
موره شبه جزیره‌سنده (کرمه‌حصار) (باللو بادره) فتح وارنبودلغك کرسیسی اولان (اقچه حصار) النذی	٨٥٠	١٤٤٦
مجار قرالی وکیلی عموم اوروپایی دائرهٔ اتفاقنه دعوت ایدرك قوهٔ جسیمه ایله روم ایلی حوالیسنه برهجوم کوستردیلرکه وارنه محاربه‌سندن برقاچ قات تهلکه‌لی ایدی پادشاه عالیجاه اناطولی وروم ایلی قوهٔ عسکریه‌سنی صوفیه‌یه جلب و(قوصوه) اووه‌سنده دشمن اردوسنه قارشو کله‌رك علی الصباح اویله بر جنکه کیرشدیلرکه ایرتسی کونی وقت عصره دکین کلیاً منهزم و پریشان وله وچه قراللری مقتول وسرکردان وباقیسی فراره یوز طوتدقلرندن بر خیلیسی دها قلیجدن کچورلدی .	٨٥١	١٤٤٧
سلطان محمد خانه ذوالقدریه اوغلی اسفندیار بکك کریمه‌سی تزویج ومطنطن بر سور اجرا قلندی .	٨٥٣	١٤٤٩
ایمپراطورك وفاتی خبری کلمکله قسطنطین بالؤغوس تحت ایمپراطوری‌یه چیقارلدی .	٨٥٤	١٤٥٠

مراد خان

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
١٤٥١	٨٥٥	شهریار مشار الیه برکون تماشای صحرایه چیقوب باشنه بر آغری عارض اولمش وکتدکجه کسب اشتداد ایدرك اوجه ترتیب ایتمش اولدیغی وصیتنامه‌یی میدانه چیقاروب سلطان محمدی سریعاً جلب ایله مضمموننك اجراسنه وصی وخلیل پاشایی ناظر تعیین ایدوب روح پرفتوحلری اعلای علیینه طیران ایلدی .
		(بروسه‌ده مرادیه جامعنده مدفوندر رحمة الله علیه)

یدنجی پادشاه فاتح سلطان محمد خان ثانی ابن سلطان مرادخان

ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده سنی
٨٣٣	٨٥٥ ﻫ	٨٨٦	٣١	٥٢	٢٢

وقوعات مشهوره‌سی

میلاد	هجرت	
١٤٥١	٨٥٥	بوغاز کسن یعنی (روم ایلی حصاری) نك بناسی اوچ ماه و برروایتده قرق کونده اکمال اولندی .
١٤٥٢	٨٦٢	بر قویون سور یسندن طولایی اهالی ایله عسکر بیننده نزاع اوله‌رق (١٢) قنطار کله اتار اوچر یوز قنطار باقردن معمول ایکی عدد طوب ایله طوپقپو جهتندن استانبولك محاصره‌سنه باشلاندی .
١٤٥٣	٨٥٧	(٥٣) کون محاصره‌دنصکره استانبول فتح واکری قپودن عسکر کیردی (بلدة طيبة) لفظی فتحنه تاریخدر. ایمپراطور قسطنطین اوقارغشه‌لقده وفات ایدوب وفامیدانده‌عتیق منزلخانه‌دنیلان‌خانده مدفوندر ٢٧ جماذی الاخر
١٤٥٤	٨٥٩	ردوس قوالیرلری علیهنه دونغا کوندرلدی (٨٦٠ ﻫ) (یکی فوجه) شهری و(سمادرك) (طاشوز) (امروز) (لمنی) اطه‌لری النلدی .
١٤٥٧	٨٦٢	سمندیره قلعه‌سی و بلغراددن ماعدا بتون صربستان ممالکی ضبط ایدلدی .
١٤٥٨	٨٦٣	اماصره وقسطمونی ضبط اولنوب سینوب تسلیم اولدی وسلطان جم دنیایه کلدی .
١٤٥٩	٨٦٤	اتنه وکور دوس فتح اولنوب (٨٦٥ ﻫ) طربزون (٨٦٦ ﻫ) افلاق ومدللو جزیره‌سی فتح اولندی .

فاتح سلطان محمد

وقوعات مشهورەسی

میلاد	هجرت	
١٤٦٢	٨٦٧	بوسنه وهرسك قطعەسی فتح ایدلدی (٨٧١ هـ) قونیه وبتون حکومت قرمانی اله کچورلدی .
١٤٦٧	٨٧٢	اغریبوز اطەسی وقرەحصار فتح و (سلطان جم) قسطمونی والیسی اولدی .
١٤٧٢	٨٧٧	قره حصار شابین الندی واوزون حسنك عسکری تارومار وکندوسی فرار ایلدی .
١٤٧٥	٨٨٠	اقکرمان کفه وبتون قریم الکاسی فتح ایدلدی.
١٤٧٧	٨٨٢	اشقودره آلندی .
١٤٧٨	٨٨٣	دونما یونان دکزنده ایتالیا ادارەسنده اولان زانطه ــ ایاماورو ــ پولیا ــ اوطرانتی ضبط ایلدی .
١٤٧٩	٨٨٤	ردوسك تسخیرینه کیدن دونما مأیوساً عودت ایلدی .
١٤٨١	٨٨٦	سلطان محمد ردوسك تسخیرینه کیدرکن ککبوزه مرحلەسنده وفات ایلدی (فی ٤ ربیع الاول) (استانبولده بنا ایلدکلری جامعده مدفوندر رحمة الله علیه)

سكزنجی پادشاه بایزید خان ولی ابن سلطان محمد خان ثانی

حین جلوسده سنی	مدت عمر	مدت سلطنت	وفات	جلوس	ولادت
٣٥	٦٧	٣٢	٩١٨	٨٨٦ه	٨٥١

وقوعات مشهوره‌سی

میلاد	هجرت	
١٤٨١	٨٨٦	سلطان بایزیدك بیوك برادری سلطـــان جم ردوس قواليرلرينه التجا ایلدی .
١٤٨٢	٨٨٧	سلطان جم قواليرلر طرفندن فرانسه‌یه کتوریلوب اندن پاپایه تسلـیم وفرانسزلر رومایی ضبطلرنده پاپانك ادملری خفیاً زهرلدیلر (١٣) ســنه محن ومشقتدنصکره مسموماً وفات ایتدی نعشی بروسه‌ده مرادیه جامعنه دفن ایدلدی .
١٤٨٣	٨٨٨	کلی حصاری فتح اولنــوب شو سفرده ایتــدیکی خدمته مکافاة (منکلی کرای) قریم خانی نصب اولندی .
١٤٨٥	٨٩٠	اندلسده بولنان عربلر غایت جانسوز شکایتلرله تظلم حال واستمداد ایتدکلرندن اسبانیه سواحلنه عسکر سوق اولندی
١٤٨٧	٨٩٢	سیس و پیاس وطرسوس واطنه مصرلیدن آلندی .
١٤٨٨	٨٩٣	ملوك چراکسه اطنه ولایتنی اســتیلا ایدوب داماد احمد پاشایی اسیر ایتمشلر ایسه‌ده ...
١٤٨٩	٨٩٤	مصر سلطانی نتایج احوالی درپیش ایدرك مومی الیه هرسکلی احمد پاشایی اطلاق وآستانه‌یه اعزام ایله حدود عثمانیه‌دن چکلدی .

﴿ بایزید خان ﴾

میلاد	هجرت	﴿ وقوعات مشهورهسی ﴾
١٤٩٠	٨٩٥	باروتخانه اتخاذ اولنان (کون کورمز) کلیساسنه صاعقه اصابت ایدرك (٣٠٠) خانه خراب و(١٠٠) قدری سقطلنوب (٢٠٠٠)دن زیاده نفوس بر هوا اولدی .
١٤٩٢	٨٩٧	آرناؤدلقده تپه دلن قلعهسی و(٩٠٤ هـ ١٤٩٩ م) اینهبختی لیمانی ایتالیالیلردن فتح اولندی .
١٥٠٠	٩٠٥	متون ــ قرون ــ ناوارین لیمنلری آلندی ومحافظه سنه خادم علی پاشا تعیین اولندی .
١٥٠٩	٩١٤	بیوك زلزله اولوب بك چوق شهر واستانبولك نصفی خراب اولدی موره بکلربکیسی خادم علی پاشا صدراعظم اولوب اعمار مملکته شروع وابنیهلر احشاب اولمسی امر ایدلدی .
١٥١٢	٩١٨	قریم والیسی سلطان سلیم طونهیی کچوب استانبوله کیرهرك پدری برینه پادشاه اولدی سلطان بایزید دیمتوقهیه کیدرکن (سکودلی دره) نام محلده علت مهلکهدن وفات ایتدی .

(استانبولده جامعلری یاننده مدفوندر رحمة الله علیه)

طقوزنجی پادشاه یاوز سلطان سلیم خان ابن بایزید خان ثانی

تواریخ		ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده سنی
میلاد	هجرت	٨٧٢	٩١٨هـ	٩٢٦	٨	٥٤	٤٦

وقوعات مشهوره‌سی

میلاد	هجرت	
١٥١٢	٩١٨	(سلطان احمد) یکیشهرده (سلطان قورقود) مغنیساده ودیکر بعض شهزاده‌لر بروسه‌ده فوت اولدی .
١٥١٣	٩١٩	سلطان احمدك اوغللرندن (سلطان مراد) عجمستانه و (سلطان علاءالدین) مصره فرار ایلدی .
١٥١٤	٩٢٠	اولا بایبورد وقلعهٔ بایزید فتح و (چالدیران) اووه‌سنده ایران اردوسی منهزم وپریشان و (شاه اسماعیل) مجروحاً فرار ایدوب تبریزه کیرلدی و بولنان ذیقیمت اشیاسیله اهل هنر وحتی شاه اسماعیلك برنجی زوجه‌سیله معشوقه‌سی (تاجلی خانم) استانبوله نقل اولندی وذوالقدریه ممالکیله البستان قلعه‌سی آلندی .
١٥١٥	٩٢١	قوهٔ بحریه‌نك تکثیریله وندیك واسپانیا دونماسنه معادل جسیم سفینه‌لر انشاسی اوزرینه صلحك تجدیدی التماسیله اوروپا دولتلرندن نامه وهدیه‌لر یوریدی .
١٥١٦	٩٢٢	دیار بکر وکردستان ضبط و (مرج دابق) وقعه‌سنده چرکس سلطانی (قانصوغوری) قتل وحلب فتح اولنوب جمعه نمازنده (خادم الحرمین الشریفین) عنوانی

یاوز سلطان سلیم

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
		اوقوندی وشام شریف ونابلس ـ قدس ـ غزه قلعه‌لری آلندی .
١٥١٧	٩٢٣	مصر قاهره شهری ضبط وچرکس سلطانی (طومانبای) باب زویله‌ده آصدیریلوب دولت چراکسه منقرض اولدی قبل الفتح حلب والیسی ایکن پادشاهه دخالت ایدن (خیری بك) مصره امیر نصب اولندی وباربروس خیر الدین پاشا دولته دخالت ایتدی ومکهٔ مکرمه شریفی اولان (محمد ابو التیمی) تبریك غزا معرضنده مصره‌که‌رك یدنده بولنان تبرکات جلیله‌یی سلطان سلیمه تسلیم ایلدی .
١٥١٨	٩٢٤	سلطان سلیم عباسیه خلفاسی اولادندن (متوکل علی الله) خلیفه‌یی یانه الهرق استانبوله عودت بیوردی .
١٥٢٠	٩٢٦	پادشاه مشار الیه ردوسی تسخیر املیله اسباب حربك اکمالنده ایکن چورلی اووه‌سنده شیرپنجه نام علت مهلکه‌دن وفات ایتدی . (٩ شوال) (استانبولده بنا ایلدیکی جامعده مدفوندر رحمة الله علیه)

اوننجی پادشاه سلطان سلیمان خان قانونی
ابن سلطان سلیم خان اول

ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده سنی
٩٠٠	٩٢٦ﻫ	٩٧٤	٤٨	٧٤	٢٦

وقوعات مشهوره‌سی

تواریخ میلاد	تواریخ هجرت	
		— بالذات مشارالیهك (١٣) سفری واردرکه رقله اشارت اولندی .
١٥٢٠	٩٢٦	ملوك چراکسه امراسندن اولوب عثمانلی‌یه التجا ایله شـام والیسی اولان (جانبردی غزالی) اسـتقلالیت دعواسنده بولندیغی ایچون فرهاد پاشا یتشوب‌علی العجله انی دفع ایلدی .
١٥٢١	٩٢٧	پادشاه مشار الیهك (١)سفرنده بلغراد قلعهٔ جسیمه‌سی ایکی بچق ماه ظرفنـده فتح ایدلدی و والیلکی بوسـنه والیسی بالی بکه ویرلدی وونديك جمهوریله (١٥,٠٠٠) التون ویرکو مقاوله اولندی .
١٥٢٢	٩٢٨	(٢) سفر (ردوس) واطرافنـده‌کی اطه‌لر وآیدین سواحلی ضبط ایدلـدی (یفرح المؤمنـون بنصرالله) تاریخیدر . وسنهٔ مربوره‌ده مصر والیسی (خیری‌بك) لك وفاتیله مصطفی پاشا والی نصب اولندی .
١٥٢٤	٩٣٠	ده شاه اسماعیل وفات ایدوب یرینه (طهماسب) شاه اولدی .

سلطان سليمان

ميلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سى
١٥٢٥	٩٣١	(٣) سفر فرانسه‌نك استمدادى اوزرينه آلمانيايه آچلدى.
١٥٢٦	٩٣٢	ده بودين قلعه‌سى ضبط ومجار قرالى تلف وعسكرى پريشان ايديلوب ملكى ممالك عثمانيه‌يه ضميمه قلندى.
١٥١٩	٩٣٥	(٤) سفر اوستريانك پاى تختى اولان (ويانه) شهرى بر مدت محاصره اولندقدنصكره قيشك شدتندن استانبوله عودت اولندى.
١٥٣٢	٩٣٨	(٥) سفرينه اوستريادن بر چوق شهرلر آلندى واسپانيا اميرالى (دوقريا) نك يد ضبطنه كچورديكى (نوارين) ايله (موره) قلعه‌لرى استرداد اولندى.
١٥٣٤	٩٤٠	(٦) سفر ايران طرفنه آچيلوب (وان) (بايزيد) آلندى.
١٥٣٥	٩٤١	بغدادده كيريلوب (امام اعظم) وسائر علماء كرامك قبرلرى بولنوب تربه‌لر ياپديرلدى. ٢٨ جماذى الاولى
١٤٣٦	٩٤٢	(خيرالدين پاشا) اسپانيا اطه‌لرينى اوردى وقپودان دريا نصب اولندى.
١٥٣٧	٩٤٣	(٧) سفر ارناودلقده بعض اختلال ظهورينه مبنى كيديلوب (آولونيه)(دلونيه) قلعه‌لرى (قورفو) (پاقسو) پوليه اطه‌لريله بر خيلى قلعه‌لر آلندى (٨ نجى سفر ظفر اثرده)
٢٥٣٨	٩٤٤	منكشه* ناپولى* فتح اولنوب خيرالدين پاشالنه* شيره* استنديل* ناقشه* پاره* استوپاليه* اطه‌لرينى آلدى.

سلطان سليمان خان قانونی

ميلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
١٥٣٨	٩٤٥	هند پادشاهنك استعانه‌سی اوزرینه شاب دكزینه دوننما چیقاریلوب (یمن) ولایتی فتح وهندده بر خیلو دوننما كوندرلدی (خیر الدین پاشا) دخی مكمل دوننما ایله اسپانیا وونديك دوننماسی قپودانی (اندریه دوریه) ایله چارپشه‌رق اندره ـ كریه ـ اسكیروس ـ اسكتوس ـ نوه قلعه‌لرینی فتح و (٣٠٠,٠٠٠) التون جنك مصارفی النه‌رق ونديكلو ایله مصالحه اولندی .
١٥٤١	٩٤٧	(٩) سفر دولت علیه‌نك زیر حكمنده اولان مجارستان قرالنك وقوع وفاتیله اوستریانك مداخله‌سی اوزرینه اوجهته آچیلوب بودین جوارنده (اسطبورد) و(زشوه) قلعه‌لری فتح اولندی .
١٥٤٤	٩٥٠	(١٠) سفر اوستریالونك بودینی محاصره ایتدیكی طویلدقده پادشاه اسكندر جاه اوزرلرینه یوریوب (استرغون) (استونی) (پجوی) قلعه‌لرینی فتح ایدرك استانبوله عودت ایلدی .
١٥٤٥	٩٥١	مغنیسا والیسی شهزاده (سلطان محمد) وفات ایلدی بو تاریخده خیر الدین پاشا فرانسه امدادینه مأمور ایدلدیكندن (مسینا) قلعه‌سنی ضبط وایتالیا اهالیسنی دیتردتكدنصكره (نیسه) شهرینی تسخیر ایلدی .

سلطان سليمان خان قانونی

وقوعات مشهوره‌سی

ميلاد	هجرت	
١٥٤٦	٩٥٢	(ویشغراد) (خبطوان) قلعه‌لری فتح اولنه‌رق آوستریالو ایله (١٨) آی متارکه و ..
١٥٤٧	٩٥٣	ده (٣٠,٠٠٠) التون سنوی ویرلمك شرطیله فرانقفورتده مصالحه اولندی .
١٥٤٩	٩٥٥	(١١) سفر شاه طهماسب اوزرینه کیدیلوب (ارجیش) (قارص) (عادلجواز) النديى .
١٥٥١	٩٥٨	(طمشوار) قلعه‌سی فتح اولندی .
١٥٥٧	٩٦٥	طرف دولتدن بخارا شاهنه معلم عسکر کوندریله‌رك اعانه وسلیمانیه جامع شریفی اکمال وکشاد اولندی .
١٥٦٤	٩٧٢	(١٢) سفر مالطه‌قوالیرلری اوزرینه کیدلدی و(ساقز) اطه‌سی ضبط ایدلدی .
١٥٦٥	٩٧٣	(١٣) سفر المانیایه کیدیلوب (سکتوار) قلعه‌سی فتح ایدلدی .
١٢٦٦	٩٧٤	اوراده پادشاه جمجاه علت نقریسدن وفات ایلدی (شهید راه حق سلطان سلیمان) مصراعی تاریخ وفاتیدر . (استانبولده بنا ایلدیکی جامع شریفی اتصالنده) (مدفوندر رحمة الله علیه)

اون برنجی پادشاه صاری سلطان سلیم خان ابن سلیمان خان قانونی

حین جلوسده سنی	مدت عمر	مدت سلطنت	وفات	جلوس	ولادت	تواریخ	
٤٥	٥٣	٨	٩٨٢	٩٧٤ھ	٩٢٩	هجرت	میلاد

وقوعات مشهوره‌سی

میلاد	هجرت	
١٥٦٦	٩٧٤	یانوه قلعه‌سی فتح اولنوب (٩٠,٠٠٠) اسیرسوریله‌رك استانبولده هم تبریك جلوس وهم ده فتوحاتدن طولایی شهر آیین اجرا قلندی .
١٥٦٨	٩٧٦	(عدن) سنجاغی فتح اولنوب سنان پاشا ایله اوزدمیر عثمان پاشایمنده زیدیه قبائلنی اوره‌رق یمن الکاسی ضبط و (سنان پاشا) فاتح یمن نامنی الدی .
١٥٦٩	٩٧٧	روسیه‌نك قزان واژدرهانی استیلاسی اوزرینه قریم خانی (دولتکرای) (٣٠) بیك قدر سواری ایله روسیه الکاسنه یوریوب مسقوه شهرینی ویران ایلدی .
١٥٧٠	٩٧٨	قبریس اطه‌سی ضبط ایدلدی وحاکمی اولان (براغازینو)نك یولسز اطواردن وکندوسنده اسیر بولنان مسلمانلری شهید ایلسندن طولایی اعدام اولندی .
١٥٧١	٩٧٩	کرید وچوقه‌اطه‌لری تخریب و باروا ولکون قلعه‌لری ضبط ایدلمش ایسه‌ده اسپانیا وراغوزه جمهورلری بالاتفاق اولنان محاربه‌ده قپودان دریا (مؤذن زاده علی پاشا) ایله اوتوز بیك کشی شهید وتلف ودولتك (١٨٠) پاره کمیدن (٤٠) قرق دانه‌سی قورتیله‌بیلدی .

صاری سلطان سلیم خان

وقوعات مشهوره‌سی

میلاد	هجرت	
١٥٧٢	٩٨٠	شو هزیمتك آجیسنی چیقارمق ایچون (٢٥٠) پاره گمی تجهیز وقلیچ علی پاشا قپودان دریا نصب ایدیله‌رك غالبلر مغلوب اولوب (٣٠) بیك التون جنك مصارفیله مصالحه تجدید قلندی .
١٥٧٣	٩٨١	تونس و حلق الواد شهرلری جزائر والیسی علی پاشانك وساطتیله فتح اولندی .
١٥٧٤	٩٨٢	شیخ الاسلام (ابو السعود) افندی وفات ایلدی ایاصوفیه جامع شریفنك برطرفی اگریلمش اولمسیله اطراف خارجیه‌سندن پاینده‌لر وضعیله دوزلتدیرلدی وبر مدرسه و بر عمارت وتربهٔ مخصوصه. یاپدیرلدی چکمجه‌ده جسیم بر کوپری ادرنه‌ده برجامع شریف بنا قلندی بو کونلرده پادشاه شهر تشعار سرای همایونده‌یاپدیردیغی حمامی گزرکن ایاقلری قایوب مرمر اوزرینه دوشمسی سبب وفاتی اولدی . (ایاصوفیه‌ده‌کی تربهٔ مخصوصه‌سنده مدفوندر رحمةالله علیه)

اون ایکنجی پادشاه مراد خان ثالث ابن سلیم خان ثانی

تواریخ		ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده سنی
میلاد	هجرت	٩٥٣	٩٨٢هـ	١٠٠٣	٢١	٥٠	٢٩

وقوعات مشهوره‌سی

میلاد	هجرت	
١٥٧٦	٩٨٤	پورتکیز قرالی (سپاستیانك) جسیم اردوسنی جزایرده وادیٔ السیل وقعه‌سنده جزایر والیسی رمضان پاشا مضمحل ایلدی بونك اوزرینه‌فاس پادشاهی مقام خلافته عرض انقیاد ایله (٢٠٠) بیك التون تقدیم واسپانیا ایله انکلتره تجدید معاهده ایلدی .
١٥٧٨	٩٨٦	چلدیر محار به‌سنده تفلیس ـ شماخی ـ وبتون کرجستان وطاغستان فتح اولنوب عجم عسکری منهزم ایدلدی .
١٥٧٩	٩٨٧	صدر اعظم صوقوللو محمد پاشایی دیوانده بر سپاهی بوشناق شهید ایلدی مهر صدارت وزیر ثانی احمدپاشایه انکدخی فوتیله سیاوش پاشایه ویرلدی .
١٥٨٣	٩٩٢	قریم‌خانی (محمد کرای) عصیان ایتدیکندن طوتیلوب جزاسی‌ویریله‌رك (اسلام کرای) قریم خانی نصب‌وروسیه عسکری پریشان ایدلدی .
١٥٨٦	٩٩٥	نهاوند ولورستان طرفلری تسخیر ایدلدی .
١٥٩٢	١٠٠١	مجارستانده پالوته وراپ قلعه‌لری آلندی .

مراد خان ثالث

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
		بو پادشاهك یوز اون سكز اولادی دنیایه كلمشدر.
١٥٩٤	١٠٠٣	پادشاه عالیجاه علت سودادن وفات ایتدی واوغللرندن سلطان محمد جلوس ایلدی.
		(ایاصوفیه‌یه دفن اولندی رحمة الله علیه)

اون اوچنجی پادشاه فاتح اکری سلطان محمد ثالث ابن مرادخان ثالث

تواریخ		ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده سنی
میلاد	هجرت	٩٧٤	١٠٠٣	١٠١٢	٩	٣٨	٢٩

وقوعات مشهوره‌سی

میلاد	هجرت	
١٥٩٤	١٠٠٣	شهزاده‌لری والیلکدن منعله سرای خلقنی طاغیدوب ایچلرندن فسده‌نك طردی وعموم وکلایی تبدیل ایلدی .
١٥٩٥	١٠٠٤	افلاق و بوده‌سی روسجق وسائر یرلری آلوب واوزرینه «سنان پاشا» تعیین اولنه‌رق بکرش – یرکویی النمش ایسه‌ده میخال ویوده اردوی همایونی بر بتاق محله قدر چکه‌رك بوزدی مذکور قلعه‌لری استرداد ایدرك (یرکویی) پنجهٔ عصاته دوشدی .
١٥٩٦	١٠٠٥	اکری قلعهٔ جسیمه‌سی فتح ایلدی و بو محاربه‌ده یوز اللی بیك دشمن اعدام قلندی .
١٥٩٧	١٠٠٦	ایران وبخاری وفاس وونديك ایلچیلری تبریك فتوحاته مسارعت ایدوب شریف مکه‌نك سعییله کعبهٔ مکرمه‌نك اورتولری درسعادته ورود ایلدی .
١٥٩٨	١٠٠٧	اناطولیده سپاهی فراریلری میدان بوله‌رق باشدن چیقدی وافلاق عاصیلری نیکبولی‌یی ضبط ایلدی .
١٥٩٩	١٠٠٨	(قانیژه) (قامینجه) قلعه‌سی و سنجاغی آلندی ومحافظه‌سنه تریاکی حسن پاشا تعیین قلندی مؤخراً نمچه‌لولر قلعهٔ مذکوره‌یی شدتله محاصره ایتدیلر ایسه‌ده

ميلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سى
١٦٠٣	١٠١٢	مشار اليه حسن پاشانك ابراز ايلديكى خدعه وثباتى ثمره‌سيله يوز بيكى متجاوز دشمن عسكرى پريشان ايلدى. پادشاه مشار اليه وفات ايلدى.

(اياصوفيه‌ده مدفوندر رحمة الله عليه)

﴿ اون دردنجی پادشاه سلطان احمد اول ابن سلطان محمد خان ثالث ﴾

ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حين جلوسده سنی
٩٩٨	١٠١٢	١٠٢٦	١٤	٢٨	١٤

﴿ وقوعات مشهوره سی ﴾

تواریخ میلاد	تواریخ هجرت	
١٦٠٣	١٠١٢	سلطان احمد قلیج الایندن صکره سنت اولدی ووزیر اعظم یاوز علی پاشا مصر وشام خزینه‌لریله مصردن کلدی .
١٦٠٤	١٠١٣	وزیر اعظم (انکروس) سفرینه تعیین اولنوب (بلغراد) ه وصولنده وفات ایده‌رك لالا محمد پاشا وزیر اولدی .
١٦٠٦	١٠١٥	جلالیلر اناطولی‌یی کاملاً ضبط ایتدیلر .
١٦٠٧	١٠١٦	روم ایلی سرداری مراد پاشا صدراعظم اولوب انقره وقونیه‌یه هجوم ایله (٣٠,٠٠٠) جلالی‌یی تلف واندن کلیس وشام طرفلرینه اینوب جانبولاد وفخرالدینی تمیزلدی .
١٦٠٩	١٠١٨	سلطان احمد جامع شریفنك اساسی قوردورلدی .
١٦١٠	١٠١٩	مراد پاشا وساطتیله تبریز ضبط اولندی شاه عباس دولته سنوی ایکیوز یوك حریر ویرمك قولیله مصالحه اولندی بیت اللهك سقف شریفنك تعمیریله روضهٔ مطهره‌یه (٥٠) بیك لیرا قیمتنده بر قطعه الماس تعلیق قلندی .

سلطان احمد اول

وقوعات مشهوره‌سی

میلاد	هجرت	
١٦١٢	١٠٢١	مالطه اطه‌سی تخریب قلندی و قزاق قایقـلری تن صوینده محو ایدلدی .
١٦١٣	١٠٢٣	استانبولده قیشك زیاده‌لكندن طولایی پك چـوق آدم وحیوان تلف اولدی .
١٦١٤	١٠٢٤	ایران شاهیله عقد اولنان و یركونك تأدیه‌سی ایچون (اینجیلی چاوش) ایران جانبنه ارسال اولنوب تهی دست عودت ایتمسیله (نصوح پاشا) سردار تعیین قلنه‌رق عجم اوزرینه اردو سوق اولندی .
١٦١٥	١٠٢٥	ده نجوان قلعه‌سی فتح ایدلدی پادشاه عالیجاه حمای محرقه‌دن وفات ایلدی . (بنا ایلدیكی جامع شریفنده مدفوندر رحمة الله علیه)
١٦١٧	١٠٢٧	وصیتی اوزرینه برادری سلطان مصـطفی پادشاه اولدی ایسه‌ده پك آز بر زمان ایچنده فراغ ایلدی .

اون بشنجی پادشاه سلطان عثمان خان ثانی ابن سلطان احمد خان اول

تواریخ	ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده‌سنی
هجرت	١٠١٣	١٠٢٧	١٠٣١	٤	١٨	١٤

وقوعات مشهوره‌سی

میلاد	هجرت	
١٦١٧	١٠٢٧	شاه عباس ایله ایکی‌یوز یوك حریر ویوز یوك تفارك (قماش) قولیله اردبیلده وسائر دول اجنبیه‌یه ایلچیلر کوندریله‌رك عقد مصالحه قلندی .
١٦١٨	١٠٢٨	سلطان عثمان ایساقجیدن کوپری ایله قارشو یقه‌یه کچوب (یاش) شهری اوکنده لهلولر ایله محاربه اولنوب منهزم ایدلدی و (٦٠) بیك عصاتدن انجق درتیوز قدری قورتیله‌بیلدی .
١٦١٩	١٠٢٩	قیشك زیاده‌لکندن استانبول لیمانی طوکوب عربه وپیاده بوز اوزرندن اسکداره کچلدی (لفظاً ومعناً تاریخی اشبو مصراعلردر (یول اولدی اسکداره بیك اوتوزده اقدکز طوکدی) . دخی (نشاطینك) (به مدد طوکدی صغوقدن بیك اوتوزده دریا)
١٦٢٠	١٠٣٠	اردو لهستانه کیدوب (خوتین) قلعه‌سنی ضبط ایچون هجوم اولنمش ویوز بیکی متجاوز اعدا اعدام قلنمش ایسه‌ده ظفر بولنمیوب لهلولر ایله مصالحه ایدلدی (زهی غزا) لفظی تاریخدر ه ١٠٣٠ —
١٦٢١	١٠٣١	سلطان عثمان اردوده یکیچریلردن کوردیکی

وقوعات مشهوره‌سی

ادبسزلکدن طولایی ایلیشك پیدا ایدوب استانبوله عودتنده اون بش سنه مقدم امریقادن کتور یلوب خلقك آلشمش اولدیغی توتون اوتی ومیخانه‌لری یساغ ایدرك کیجه‌لری تبدیل چیقوب بو بهانه ایله یکیچریلری قیروب کچیریکی وجهه کیتمك ایچون ایوب سلطانده قلیج قوشاندیغی صره‌ده حسب القدر کنج یاشنده وفات ایدوب سلطان مصطفی بتکرار جلوس ایلدی .

(پدرینك تربه‌سنده مدفوندر رحمة الله علیه)

اون التنجی پادشاه سلطان مصطفی ابن سلطان محمد خان ثالث

ولادت	جلوس	خلعی	وفاتی	مدت سلطنت	مدت عمر	حين جلوسده سنی
۱۰۰۰	۱۰۳۱	۱۰۳۲	۱۰۳۱	۱ سنه ۷ ماه	٤٨	۳۱

وقوعات مشهوره‌سی

ميلاد	هجرت	
۱۶۲۱	۱۰۳۱	پادشاه مشار اليهك جلوسی اوزرينه نيجه فناقلر يوز كوستروب شيخ الاسلام اسعد افندی بيعت ايتامكله منصب فتوا زكريا زاده يحيى افندی‌يه ويرلدی . بغدادده بكر صو باشی عسكر ايله اتفاق ايدرك بغداد بكلر بكيسی يوسف پاشايی شهيد ايدوب بغدادی بنفسه يه‌رك شاه عباس ايله كيزلوجه مخابره‌سی اوزرينه حافظ پاشا تعيين قلندی .
۱۶۲۲	۱۰۳۲	بواثناده بوسنه واليسی ابراهيم پاشا (اردل) حاكمی (پتلن غابور) ايله برلشه‌رك نيچه ممالكندن (موروايی) تخريب ايدوب غنايم وفيره‌يه نائل اولديلر له قرالی طرفندن افلاق و بغدان اوزرينه عسكر سوق ايديله‌رك (قانتمر) ميرزانك اثر معاونتيله لهلولر هزيمت كليه‌يه اوغراديلر . له قرالی طرفندن (قانتمر) ك عزليچون استانبوله ايلچی كلدی .
۱۶۲۲	۱۰۳۲	روسيه چاری لهلولرك بسبتون اورتادن قالديرلمسی ايچون دولت عليه‌نك اتفاقنی طلب ايلديسه‌ده ايكی ايلچی بر بريله منازعه ايتدكلرندن بر نتيجه حاصل اوله‌مديغی جهتله عودت ايتديلر .

سلطان مصطفى

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
۱۶۲۲	۱۰۳۲	کمانکش علی پاشا صدارته کلوب داود پاشا مردودیله جبه باشی منحوسی افعال سیئه‌لرینك جزاسنی کوردیلر . پادشاه دل اکاه جلوسنك اون التنجی آینده ینه فراغ ایله (۱٦) سنه صکره وفات ایلدی . (ایاصوفیه جامع شریفنه متصل مدفن مخصوصنه دفن ایدلدی رحمة الله علیه)

اون یدنجی پادشاه فاتح بغداد سلطان مراد خان رابع ابن احمد خان اول

تواریخ		ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده‌سنی
میلاد	هجرت	١٠٢٠	١٠٣٢	١٠٤٩	١٧	٢٩	١٢

وقوعات مشهوره‌سی

میلاد	هجرت	
١٦٢٢	١٠٣٢	مشار الیهك والده‌لری «ماهپیکر» سلطانك تدابیر حکیمانه‌سیله هر ایش باشنه مناسب ادملر تعیین اولندی شاه عباس بغدادی استیلا ایدرك (٣٠,٠٠٠) قدر اسلام شهیدایتدی .
١٦٢٣	١٠٣٣	(١٥٠) قدر قزاق قایقلری استانبول بوغازنده‌کی کویلری غارت ایتدیلر وزیر اعظم توقادده وفات ایتمکله مهر همایون دیار بکر والیسی حافظ احمد پاشایه کوندرلدی .
١٦٢٤	١٠٣٤	وزیر اعظم حافظ پاشا بغدادی محاصره التنه اله‌رق شاهك ممتاز عسکرینی پریشان ایتدی .
١٦٢٥	١٠٣٥	کوستنجه صولرنده (٢٥٠) قدر قزاق قایقلری غرق و (٤) بیك قدر قازاق حیدودلری هلاك ایدیلوب محافظهٔ حدود ایچون اوزی قلعه‌سی بنا قلندی .
١٦٢٦	١٠٣٦	غایت دلیرانه دشمنه کوکس ویرمکده اولان وزیر اعظم حافظ پاشا بعض اصحاب اغراضك اغفالاتیله عزل اولنه‌رق مهر وزارت خلیل پاشایه ویرلدی وزیر لاحق

میلاد	هجرت	
		وقوعات مشهوره‌سی
		ابازه پاشا اوزرینه استانبولدن قالقوب دیار بکره واردیغنده خسخه قلعه‌سی ایرانلی طرفندن محاصره اولنمسیله اوزرلرینه بر قول اردو کوندردی بری طرفده ابازه پاشا علی الغفله اردوی همایونی باصوب یکیچریلری قلیجدن کچوردیکی وبعض پاشا و بکلرك وقوع شهادتی اوزرینه رجعته مجبور اولدی ابازه‌نك شو صره‌ده ایشی بوراله واردیرمسندن اخسخه‌یه امداد اولنه‌میوب بیچاره اهالیسی دشمن قلیجنه اوغرادی .
١٦٢٧	١٠٣٧	ابازه وقعه‌سی اوزرینه (خسرو پاشا) صدارته کلوب (٢٠) بیك یکیچری‌یی بوغازلیان عاصی ابازه‌یی اله کچیردی
١٦٢٨	١٠٣٨	اسکداری (عزیز محمود هدایی) حضرتلری وفات ایلدی.
١٦٢٩	١٠٣٩	(خسرو پاشا) بغدادی استخلاص ایچون شرقه متوجه اولوب (اردلان) (همدان) ولایتلریله (درکزین) قلعه‌سنی تسخیر ایده‌رك قلعهٔ مهربانده عساکر ایرانی پریشان ایلدی .
١٦٣٠	١٠٤٠	وزیر اعظم بغداد امر مهمنك باشه چیقارلمسیچون اردوده تدبیر دوشنمکده ایکن مهر همایون استانبولده داماد حافظ پاشایه و یرلمسیله یکیچریلر قائممقام رجب پاشانك اغفالاتیله مشار الیه حافظ پاشا ودفتردار مصطفی پاشا وامناء پادشاهیدن (١٧)

سلطان مراد رابع حضرتلری

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
		امرایی اعدام ایتدیلر شیخ الاسلام یحیی افندینك عزلیله اکتفا اولنوب رجب پاشا صدارته کچدی ایسه‌ده اوده چوق کچمکسزین فوت اولدی .
١٦٣٣	١٠٤٣	صدر اعظم ارناود محمد پاشا اوتوز سنه‌دنبرو عصیانده پایدار اولان معن اوغلی فخر الدین دیر القمرده اله کچردی ولهستان ایله مبالغ کلیه تأدیه‌سی مقاوله‌سیله عهدنامه تجدید ایلدی .
١٦٣٤	١٠٤٤	سلطان مراد روان قلعه‌سنی ضبط ایدوب محافظی اولان میرکونی اسیر ایلدی .
١٦٣٥	١٠٤٥	اندن حرکتله (٢٢) کونده تبریزه واروب عجم شاهی فرار ایتمسیله اردوی همایون قیشین اوراده بارینه‌میه‌جقندن درسعادته عودت بیوردی واوراق شعرای نامدن (نفعی) افندی وفات ایلدی .
١٦٣٨	١٠٤٨	پادشاه ایکنجی دفعه اوله‌رق عراق سفرینه کیدوب بغدادی فتح و (٣٠,٠٠٠) ایرانلو تلف و (٢٢) قدر عجم خانلری اسرای رکاب شاهانه‌لرنده بولندیغی حالده استانبولدن حرکتلرینك اون اوچنجی آینده کمال دبدبه والای ایله درعلیه‌یه مواصلت بیوردی (غزام) لفظی بغدادك فتحنه تاریخدر .

سلطان مراد رابع حضرتلری

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره سی
١٦٣٩	١٠٤٩	وندیك جمهورینك سنوی (٢٥,٠٠٠) التون ویركو تقدیم ایتمك شرطیله معاهده سی تجدید اولندی پادشاه مشار الیه هنوز یكرمی سكز یاشنده ایكن ترك دغدغهٔ حیات ایتمكله پدرلری سلطان احمد تربه سنه دفن اولندی. شجاعت ومهابتده یاوز سلطان سلیم دینمكه شایسته ایدی.

(رحمة الله علیه رحمة واسعة)

اون سکزنجی پادشاه سلطان ابراهیم خان ابن احمد خان اول

ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده سنی
١٠٢٤	١٠٤٩	١٠٥٨	٩	٣٤	٢٥

وقوعات مشهوره‌سی

میلاد	هجرت	
١٦٤٠	١٠٥٠	استانبولده برون اوتی نامیله انفیه‌نك انتشاری وصدر اعظم قره مصطفی پاشانك تحریر املاك اصولی اوزره ویرکو تحصیلی وسکه‌نك تصحیحیله تنظیم امور دولت ایلیوب والده (ماهپیکر) سلطانك تدبیریله معاهده‌لر تجدید اولندی .
١٦٤١	١٠٥١	قزاقلردن ازاق قلعه‌سی آلندی وبروسه‌ده کلیسالری یقان ادبسزلرك جزالری ویرلدی .
١٦٤٢	١٠٥٢	حلب بکلر بکیسی تصوح پاشازاده حسین پاشا سیواسه هجوم وبر قاچ پاشایی بوزوب اعدام ایدرك طوغریجه اسکدارده چاملیجه‌یه قدر کلوب اوزرینه کیدن یکیچریلری پریشان ایتمسیله صدر اعظم واروب اعدام ایتدی ومالی مصادره ایدلدی وبر ملیون قدر آلتون آلندی مصادره اصولی بو تاریخده عادت اولدی .
١٦٤٣	١٠٥٣	جنجی حسین خواجه دیو برجرار سرای همایونه چاتوب آز وقتده مولویت وقاضیعسکرلك تحصیلیله دولتك الك مهم ونازك مصالحنه قاریشور اولدی حتی قره مصطفی پاشا کبی بر وزیرفلاطون تدبیرك عزل واماته سنه سبب اولمشیدی .
١٦٤٥	١٠٥٥	مالطه قورصانلرینك حجاج کمیسنی ضبطله مکه قاضیسی محمد افندی ایله سائر حجاجی ودار السعاده اغاسی

سلطان ابراهیم خان

وقوعات مشهوره‌سی

میلاد	هجرت	
		سنبل اغانی شهید ایتدکلری طویلدقده کریده دونما کوندریلوب حانیه قلعه‌سی آلندی (تاریخ حانیه) (شرحه چکدم داغ یاپدم کوز کوز ایتدم سینه‌می (داغمی ۱۰۵۵) سیر ایلیان بیلسون بنم تاریخمی) وندیك کمیلری موره‌یه عسکر دوکوب برقاچ بیك اهل اسلام شهید ایتدکلری مسموع پادشاهی اولدقده اراده‌سی الندن کیدوب حسب الوقت بالزوم بعض مرتبه معاملهٔ شدیده وعاجله امر ایتمش ایسه‌ده شیخ الاسلام ابو سعید افندینك تدبیریله ایش قالب آخره دوکیلوب انجق سفرا اولوقت یك اوغلنه نقل مکان ایتدیلر.
۱۷٤٦	۱۰٥٦	حانیه‌نك سائر حصارلریله رتمو قلعه‌سی فتح اولندی
۱٦٤٧	۱۰٥٧	داماد فضلی پاشایه قپودانلق ویریله‌رك وندیك کمیلرینی پریشان وقندیه قلعه‌سنی محاصره ایلدی. وبر سنه صکره فراغ سلطنت ایله پادشاه مشارالیه فوت اولدی. (ایاصوفیه‌ده عموجه‌سی سلطان مصطفی (تربه‌سنده مدفوندر رحمة الله علیه)

اون طقوزنجی پادشاه آوجی سلطان محمد رابع بن سلطان ابراهیم خان

ولادت	جلوس	خلعی	وفاتی	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسنده سنی
١٠٥١	١٠٥٨	١٠٩٩	١١٠٣	٤١	٥٣	٧

وقوعات مشهوره‌سی

تواریخ: میلاد	تواریخ: هجرت	
١٦٤٨	١٠٥٨	بیوك والده‌لری (ماهپیکر) سلطان وصایهٔ ادارهٔ امور سلطنت ایدرك دور سابقده سؤ حرکتده بولنان بعض کیمسه‌لر نفی اولندیغی کبی جنجی خواجه دخی نفی واعدام وخزینه‌سندن ایکی ملیون التون عسکره بخشیش ویرلدی .
١٦٥٠	١٠٦١	قره چلبی زاده شیخ الاسلام اولوب تکیه‌لرده‌کی بدعتلری قالدیرمغه موفق اولدی واو اراللق (کوسم سلطان) نامیله مشتهره اولان وصیه (ماهپیکر سلطان) فوت اولدی.
١٦٥١	١٠٦٢	وندیکلو موستار طرفلرینه هجوم وآق دکز بوغازینی محصور ایتدی .
١٦٥٢	١٠٦٣	دونمای همایون وندیك کمیلرینی (بوزجه) اطه صولرنده پوزوب غنائم کلیه ایله عودت ایلدی .
١٦٥٣	١٠٦٤	ابشیر پاشا حلبده ایکن کندیسنه زور ایله صدارتی توجیه ایتدیروب استانبوله بر طاقم باشی بوزوق ولوندلرله کیردی مناصب دولتی بتون کندی ادملرینه توجیه

سلطان محمد رابع

میلاد	هجرت	وقوعات مشهورەسی
		ایتدیردی ومظالم وتعدیاتی ناسـده تحمل براقیوب ایکی ای مرورنده
١٦٥٤	١٠٦٥	ده بعض وزرانك تحریکی وعلوفەلرینك کسلمندن طولایی یکیچری وسپاهی ایاقلنوب .. شیخ الاسلام وصدر اعظم قوناقلرینی یغما وسلطان احمدده جمع اولوب اپشیر پاشانك باشنی قوپاردیلر صدارت ومشیخت مقاملرینی ایکی کره تبدیل ایتدیلر .
١٦٥٥	١٠٦٦	کوپریلو محمد پاشا صدارته کچدی دولت یکیدن حیات بولدی وندیك کمیلرینی (بوزجه) اطه قربنده پریشان وسفاین دشمنی احراق ایتدکدنصکره بوسنه حدودینەده عسکر ارسالیله وندیك کمیلرینی منهزم ایدرك (بوزچه) اطه کبی
١٦٥٦	١٠٦٧	دەلنی اطەسنی دخی استرداد ایلدی .
١٦٥٧	١٠٦٨	مجارستانده یانوه قلعەسی آلندی .
١٦٥٩	١٠٧٠	روسیه دولتی قزاقلری اغوا واغرا ایتدکلرندن قریم خانی محمدکرای روسیه اوزرینه کوندریلوب روسیەلیلری پریشان ایتدکدنشقه (١١٠) بیك قدر دشمن قیرلدی .
١٦٦٠	١٠٧١	استانبولده تحت القلعەدن آتش ظهور ایدوب قومقپو ــ صماتیه ــ یدی قلەیه قدر طیاندی .

سلطان محمد رابع

وقوعات مشهوره‌سی	هجرت	میلاد
کوپریلی محمد پاشا (٩٦) یاشنده وفات ایدوب مقام صدارت کوپریلی‌زاده فاضل احمد پاشایه توجیه بیورلدی.	١٠٧٢	١٦٦١
مجار اوزرینه اردو سوق اولنوب سنجاغ شریف چیقارلدی (استرغون) ده دشمن عسکری . پریشان و (نوهوزل) قلعه‌سی آلندی.	١٠٣٧	١٦٦٢
قریم خانك معاونةً کوندردیکی (١٠٠) بیك قدر تاتار وقزاق سواریلری (سیلزیا)یه قدر ممالك اعدایی تخریب و (٤٥) بیك اسیر آلوب و (لونج)و (نئوغراد) قلعه‌لرینی فتح وخرواتلقدن پچوی قلعه‌سنه هجوم ایدن دشمنی مضمحل ایلدی.	١٠٧٤	١٦٦٣
صدر اعظم (قاینجه) قلعه‌سنه تعرض ایدن دشمن اوزرینه هجوم ایدرك برچوق یرلری ضبط و (رزینوار) و (راب) قلعه‌لرینی تسخیر ایله اوستریا ومعینی اولان فرانسز عسکرینی بوزدی.	١٠٧٤	١٦٦٣
(سنغوتارد) صحراسنده‌اولنان محاربه‌ده دشمن عسکری (مونته قوکولی)نك حرکات حربیه‌ده‌کی مهارتندن غلبه دشمنده قالوب (٢٠) بیك اهل اسلام تلف اولمش ایسه‌ده ینه سلطنت سنیه‌نك استدیکی وآلنان یرلر عثمانلوده قالمق شرطیله صدر اعظم عقد مصالحه ایلدی.	١٠٧٥	١٦٦٤

سلطان محمد رابع

ميلاد	هجرت	وقوعات مشهوره سی
١٦٦٦	١٠٧٧	موصلده بر كرد مهديلك ازميرده بر يهودی مسيحلك دعواسنه قالقشمش وباشلرينه برخيلی دلی طوپلانمش ايسه ده بونلر طوتديريلوب تأديبدنصكره عفوله سرای همايونده كردی بغچوان يهودی يی قپوجی نصب ايتديلر .
١٦٦٨	١٠٧٩	احمد پاشا اردو ايله كريد اطه سنه سلطان محمدخی ترحاله سنجاغنه كيتمسيله قنديه قلعه سی وكريد كاملاً فتح ايدلدی .
١٦٧٠	١٠٨١	صاری قامش قازاقلرينك سلطنت سنيه يه تبعيت ايتمسيله (له) جمهوريتی بونلر اوزرينه عسكر چكدی .
١٦٧١	١٠٨٢	صاری قامش قازاقلرينی وقايةً (له) طرفنه سفرآچيلوب (قاينچه) قلعه سی ضبط و(٢٠) بيك التون تقديم شرطيله صلح اولندی .
١٦٧٤	١٠٨٥	روسيه لو قزاق ممالكنی اوروب لهلودخی اكا معاونت ايتمسيله عساكر اسلاميه يی پريشان ايتدكلرندن (طورله) و(اوزی) صويی آره سنده فتح اولنان يرلر دولت عثمانيه ده قالمق شرطيله مصالحه اولندی .
١٦٧٦	١٠٨٧	فاضل احمد پاشا صدارتنك اون بشنجی سنه سی وفات ايتمسيله برينه كوپريلی زاده لردن (قره مصطفی پاشا) صدراعظم اولدی .

سلطان محمد رابع

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
١٦٧٧	١٠٨٨	مسقوه اردو ارسالیله (چهرین) قلعه‌سی فتح ایدلدی وقریم خانی وساطتیله روسیه ایله عقد معاهده اولندی .
١٦٨١	١٠٩٢	دولت علیه طرفندن اوستریایه قارشو (امریق تکه‌لی) مجار قرالی نصب اولندیغندن اوستریا ایله دولت علیه بیننده بونك ایچون بر سفر آچیلدی .
		(محاصرهٔ ویانه دردفعهٔ ثانیه)
١٦٨٢	١٠٩٣	عساکر اسلامیه دشمن اردوسنه غلبه چاله‌رق قره مصطفی پاشا ویانه‌یی محاصره ایتدی فقط مشار الیه هجومده تأخیرینه مبنی له قرالی (صوبیسکی) آنسزین عثمانلو اردوسنی باصمسیله مصطفی پاشا بلغراده رجعت ایلدی .
١٦٨٣	١٠٩٤	ایمپراطور اردوسنی (بوسنه) طرفلرینه وندیك جمهوریتیده (هرسك) و (موره) طرفلرینه سوق ایتدکلرندن دولت عثمانیه اردوسنی اوچ قولدن سوق ایدرك لهستان عسکرینی مضمحل ایتدی .
١٦٨٧	١٠٩٩	پادشاه عالیجاه ترك سلطنت ایدرك درت سنه صکره جشیرلك قصرنده وفات ایلدی .
		(بغچه‌قپوسنده ماهپیکر سلطان تربه‌سنده مدفوندر رحمة الله علیه)

یکرمنجی پادشاه سلیمان خان ابن ابراهیم خان

حین جلوسده سنی	مدت عمر	مدت سلطنت	وفات	جلوس	ولادت	تواریخ هجرت	تواریخ میلاد
٤٧	٥٠	٣	١١٠٢	١٠٩٩	١٠٥٢		

وقوعات مشهوره‌سی

میلاد	هجرت	
١٦٨٧	١٠٩٩	سپاهیلر سلطان احمد ویکیچریلر آت میداننده چادر قوروب استدکلرینی نفی وتجریم ووزرادن بك چوغنی قتل ایتدیلر حتی بر کون باب عالی‌یی باصوب سیاوش پاشا حرمنك اغورنده شهید دوشدی دولت دشمنلری بوارالق فرصت بولوب اوستریالو (اکری) وندیکلو (مورا)یی ضبط ایتدیلر مهر صدارت توقیعی اسماعیل پاشایه ویرلدی .
١٦٨٨	١١٠٠	بوسنه ایالتی عسکری اوستریالویه مغلوب اولوب (نیش) و (شهرکویی) نه قدر اولحوالی الدن چیقدی.
١٦٨٩	١١٠١	کوپریلی زاده مصطفی پاشا صدارته کچوریله‌رك درحال (اردل) و (بوده‌سنك) جنکه حاضرلنمسی امر اولندی اوجه صربستان قلعه‌لری دخی دشمن النه کچمسیله قول‌قول اردولر چیقاریلوب اوستریالو قوصوه‌ده وروسیه‌لو قامنچه وعور قپو اوکنده پریشان ایدیلوب ضایع ایدیلان ممالك کاملاً استرداد اولندی مصطفی پاشا داخلاً دخی رفع مظالمه اقدام ونظام جدید نامیله‌عادلانه

سليمان خان

ميلاد	هجرت	وقوعات مشهورەسی
		قانونلر وضعيله اموال ميريەيی تحت انتظامه الەرق خزينهٔ دولتی خيليجه وسعتلنديردی .
١٦٩٠	١١٠٢	المانيالويی اردلـدن چيقاران (تـكەلـوبك) بوكره اردل ويودەسی تعيين اولندی مصـطفی پاشا هرسـك وارناودلق حواليسنده ونديكلو ايله اولان محاربەيەبرقاتدها شدت كوستروب سرحده تكرار اردو سوق ايتدی وبتون اوروپا دولتلرينی سـطوت وغيرتی حيرتده براقديسـەدە اولـكونلرده سلطان سليمان ثانی ادرنەدە وفات ايلدی.
		(سلطان سليمانخان قانونی تربەسندەمدفوندر رحمة الله عليه

یکرمی برنجی پادشاه سلطان احمد ثانی ابن سلطان ابراهیم خان

حین جلوسده سنی	مدت عمر	مدت سلطنت	وفات	جلوس	ولادت	تواریخ
٤٩	٥٣	٤	١١٠٦	١١٠٢	١٠٥٣	

وقوعات مشهوره سی

میلاد	هجرت	
١٦٩٠	١١٠٢	اوستریا ایله صدراعظم مصطفی پاشا محاربه ایتمکده اولوب (وارادین) قلعه سنه یوررکن برعظیم محاربه وقوعبوله رق اوستریا ایمپراطورینك اردوگاهنه قدر شجیعانه هجوم ایدلدیسه ده مصطفی پاشانك شهادتی اوزرینه عثمانلی منهزم وطرفین اردولرینك همان نصفی تلف اولدی مهر همایون سردار اکرم خلیل پاشایه کوندرلدی .
١٦٩١	١١٠٣	اوستریا عسکری عثمانلونك انهزامی اوزرینه (وارادین) قلعه سنی صاروب لهلی دخی قامینجه قلعه سنی تحت محاصره یه آلدی المانیا عسکری دخی صربیه یه یوریمسیله اردوی همایون بلغراده شتاب ایدرك قلعه یه استحکام ویرلدی .
١٦٩٢	١١٠٤	استانبولده بیوك یانغین اولوب ایازمه قپوسندن اون قپانه قدر وسلیمانیه وآت پازاری محله لری یاندی بونك اوزرینه مهر همایون حاجی علی پاشایه ویریلوب قریم خانی ایله براشه رك (طمشوار) و (کیوله) قلعه سنه امداده کوندرلدی .
١٦٩٣	١١٠٥	وندیکلو هرسك ولایتی ودونماسی ساقز اطه سنی ضبط ایلدیکی جهتله چشمه یه بر خیلی عسکر کوندریلوب

سلطان احمد ثانی

میلاد	هجرت	وقوعات مشهورهسی
		بربریه ساحلنده بولنان کمیلر دخی دفع اعدا ایچون ساقز اوزرینه کلدی .
١٦٩٤	١١٠٦	امیر مکه سعد ابن سعیدك جانب حجازده غدر وظلمی درجهٔ نهایته وارمسی وچولده حجاجك ماللری یغما ایدلمسیله هم محافظهٔ حجاج وهمده عربستانك استلزام راحتی شام والیسنه حواله قلندی .
		سنهٔ مرقومه ایچنده پادشاه مشارالیه ادرنهده وفات ایلدی .
		(بغچه قپوسنده آوجی سلطان محمد یاننده مدفوندر (رحمة الله علیه)

یکرمی ایکنجی پادشاه سلطان مصطفی خان ثانی ابن محمد خان رابع

تواریخ		ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده سنی
میلاد	هجرت	١٠٨٤	١١٠٦	١١١٥	٩	٤١	٣٢

وقوعات مشهوره‌سی

میلاد	هجرت	
١٦٩٤	١١٠٦	عموجه زاده قپودان حسین پاشا ساقز اوکنده وندیك دونناسنی پریشان وساقز اطه‌سنی استرداد واوستریالی صربستاندن چیقارلدی .
١٦٩٥	١١٠٧	سلطان مصطفی اردو ایله مجارستانه کیدوب (لیپوه) و(تل) قلعه‌لرینی آلدی بو محاربه‌ده طرفیندن (١٥) بیك جنکاور تلف اولدی .
١٦٩٦	١١٠٨	روسیه چاری (دلی پترو) بردن بره عساکر عثمانیه‌نك بونجه موفقیتنه صبر ایده‌میوب (١٦٠) بیك مسقو وقزاق ایله ازاق قلعه‌سنه هجوم ایله اطرافده اولان حصارلری آتشه ویره‌رك اوچ آی قدر شدتله مضاربه‌دنصکره (٢٠) بیك کشی تلفات ویرمش ومأیوساً عودته مجبور اولمش ایسه‌ده مؤخراً بر قوهٔ جسیمه ایله تکرار هجوم ایدرك قلعهٔ مذکوره‌یی ضبط ایلدی .
١٦٩٧	١١٠٩	اوستریالو بوسنه‌یی ضبط ایتدی نیجه بیك اسلام واکثر وزرا شهید دوشدی مهر همایون کوپریلی محمد پاشا برادر زاده‌سی قپودان حسین پاشایه ویرلدی مشارالیه مکمل بر اردو احضاریله سنجاغ شریفی الەرق اوستریالو ایله

سلطان مصطفی

میلاد	هجرت	
		وقوعات مشهوره‌سی
		محاربه ایچون بلغراد جانبنه یوریدی او صره‌ده راغوزه ایلچیلری اعتذاره کلوب بر قاچ سنه‌دن تراکم ایدن (۱۲) بیك آلتون ویرکویی دفعةً تقدیم ایتدیلر .
۱۷۰۰	۱۱۱۲	وندیکلو (مورا)یی ضبط ایلدی فلمنك وانکلتره‌نك توسطیله مجارستانك اوستریاده قالمسی ازاقك روسیه‌یه موره‌نك وندیکه ترکی شرطیله (قارلوفچه) معاهده‌سی تنظیم ایدلدی .
۱۷۰۳	۱۱۱۵	اوجاقلی طاقمی علوفه‌لرینك کیچ ویرلمسی بهانه‌سیله آت میداننده (۶۰) بیك قدر زوربا بریکدی سرایدن سنجاغ شریفی ضبط ایله شهر خارجنده اردو قوردیلر پادشاهك ادرنه‌دن کلمسیچون محضرلر ترتیب ایدرك یوله دوشوب ادرنه یکیچریلریله برلشدکلرینی سلطان مصطفی کوردکده پادشاهلغی برادری (سلطان احمده) ترك ایدرك بش آی صکره کوشهٔ عزلتده ارتحال ایلدی .
		(انغچه قپوسنده پدری سلطان محمد خان رابع) (تربه‌سنده مدفوندر رحمة الله علیه)

﴿یکرمی اوچنجی پادشاه سلطان احمد ثالث ابن سلطان محمد خان رابع﴾

ولادت	جلوس	ترکی	وفاتی	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده سنی
١٠٨٤	١١١٥	١١٤٣	١١٤٩	٢٧	٦٥	٣١

﴿ وقوعات مشهوره‌سی ﴾

تواریخ میلاد	تواریخ هجرت	
١٧٠٣	١١١٥	(باطوم) (بغدادجق) (طمرق) قلعه‌لری بنا قلنه‌رق سرحدلرتاً مین وچرکس طوائفی تکالیف معتاده‌نك ایفاسنه اجبار ایدلدی .
١٧٠٤	١١١٦	روسیه‌نك خفیاتدارکات حربیه‌سی طویلدقده پروت صو یننده اردوسی باصیلوب ازاق قلعه‌سی تکرار ضبط واردوسی منهزم ایدلدی .
١٧٠٦	١١١٨	قریم خانی (غازی کرای) خلاف عهد مسقو فراریلرینی قبول اتمسیله عزل اولنوب یرینه (قپلان کرای) نصب اولندی وژزویت پاپاسلرینك ارمنیلر اراسنه درلو نفاق القا ایتدکلری جهتله قتولك اولان بر خیلی ارمنینك نفی وحبسنه سبب اولدیلر .
١٧٠٨	١١٢٠	فاس حاکمی منلا اسماعیل استانبوله هدایا وایلچی ارسال ایلدیکی کبی جزایر کمیلری دخی (وهران) قلعه‌سنی تسخیر ایدوب اختاری درسعادته کوندرلدی .
١٧١٠	١١٢٢	بالطه‌جی محمد پاشا صدارته کچوب (اسوج) قرالی اون ایکنجی (قارلوس) دولت علیه‌یه التجا ایلدی .
١٧١١	١١٢٣	روسیه چاری (دلی پترو) عسکریله برابر قاجی

سلطان احمد ثالث

میلاد	هجرت	

وقوعات مشهوره‌سی

قضاسنده‌کی بطاقلقده محاصره ایدیلوب اله کچمك اوزره ایکن ایمپراطوریچه (قترینا)نك سعییله محاصره‌دن قورتیلوب (ازاق) قلعه‌سی طرف دولتده قالمق وقره‌دکز سواحلنده‌کی استحکاماتنی هدم ایتمك واسوچ قرالنك کندی ممالکنه عودتنه مخالفت ایتمامك وبعد ازین قره دکزده روسیه دونتماسی کشت وگذار ایده‌مامك شرائطیله عقد مصالحه اولندی لکن بو مصالحه‌دنصکره روسیه‌لی ینه منوئ ضمیرینی اجرادن کیرو طورمدی .

میلاد	هجرت	
١٧١٢	١١٢٤	بو معاهده‌یه موافقت کوستروب بویله بر فرصتی الدن کیدر نلرجزای سزاسنی بولدی .
١٧١٤	١١٢٧	وندیکلو ایله سفر آچیلوب اردوی همایون یکیشهردن (کوردوس) دیلنه کیروب (استندیل) و (اکنه) اطه‌لریله (مطون) و (قورون) و (مستره) و (منکشه) قلعه‌لری وبتون موره الکاسی وندیکلودن النډی .
١٧١٥	١١٢٨	اوقاف مفتشلکی تشکیل ومعاملات قیودیه وحسابیه‌سی ایچون دخی برقلم احداث اولندی والمانیا ایمپراطوری قارلوفچه معاهده‌سنك اجرای احکامی بهانه‌سیله وندیکك ضررینی میدانه آتوب وندیك جمهوریله عقد اتحاد ایدرك اعلان حرب ایلدی باش وکیلی پرنس (اوجی)نك

وقوعات مشهوره‌سی	هجرت	میلاد
تدبیریله (وارادین) ده اولان محاربه‌ده عثمانلو مغلوب وصدراعظم داماد علی پاشا شهید اولمسیله (طمشوار) قلعه‌سی دشمن النه کچدکدن بشقه افلاق ممالکیده بر حله‌ده تحت استیلالرنده قالدی.		
ونديكلو ايله المانيالى متفقاً هجومله (بلغراد) قلعه‌سنى دخى ضبط ايتديلر داماد ابراهيم پاشا صدراعظم اولوب صلح سسى ميدانه چيقدى.	١١٢٩	١٧١٦
ونديكلويه يونان آطه‌لرى وآوستريالويه صربستان وافلاقدن بعض يرلر ويرلمك شرطيله سمندره سنجاغنده كائن (پوساروفچه) معاهده‌سى عقد اولندى واستانبولده سعيد افندى وابراهيم متفرقه نام كيمسه‌لرك واسطه‌سيله فن طبع منتشر اولدى.	١١٣٠	١٧١٧
روسيه چارى ايران شاهى طهماسبله مخابره ايدرك كندوسنى تصديق ايتمك مقابلنده روسيه‌يه (گيلان) و(مازندران) و(استرابادى) ترك ايتديكى طويلدقده سلطنت سنيه طرفندن هم قره دكزه عسكر ودونما وهمده ايرانه اردو سوق ايديلوب (اردلان) (همدان) (كرمانشاه) (لورستان) ولايتلرينى وكوپريلى زاده عبدالله	١١٣٥	١٧٢٢

سلطان احمد ثالث

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
		پاشا (سلماس – خوی – اردبیل – نخجوان – نهاوند – تبریز)ی ولایت عثمانیه‌یه الحاق ایتدیلر .
١٧٢٤	١١٣٧	روسیه چاری برنجی (پترو) وفات ایتمسیله (قترینا) (مشهوره (قترینه) بو دکلدر) صندالیٔ قرالیته کچوب آوستریالو ایله خفیاً عقد اتفاق ایلدی .
١٧٣٠	١١٤٣	(نادر قولی) خان (افشار) وسائر ترکمان ایللرندن هوادار پیدا ایدرك پایتخت ایران اولان (اصفهان)ه کیروب شاه طهماسبی خلع ایله کلیتلو عسکر جمع ایدوب (تبریز – همدان – کرمانشاه) قلعه‌لرینی عثمانلولردن استرداد ایلدی بعده پادشاه مشار الیه بارکران سلطنتی برادر زاده‌سی سلطان محموده تسلیمندن التی سنه صکره وفات ایلدی .

(آوجی سلطان محمد تربه‌سنده مدفوندر رحمةالله علیه)

یکرمی دردنجی پادشاه سلطان محمود خان اول ابن سلطان مصطفی خان ثانی

تواریخ		ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده سنی
میلاد	هجرت	١١٠٨	١١٤٣	١١٦٨	٢٥	٦٠	٣٥

وقوعات مشهوره‌سی

میلاد	هجرت	
١٧٣١	١١٤٤	دولتك ایشلری (پاتورنه خلیـل) کبی زوربا الندە قالوب برقصابی یغدانه ویوده یاپمق کبی نیجه ناپجا حرکاتده بولنمشلر ایسه‌ده ١٥ بیك قدر زوربانك اعدامیله ایشلر یولنه کیردی .
١٧٣٢	١١٤٥	ایران شاهی نادر شاه سنورده بولنان بر قاچ طابور عثمانلی عسکرینی بوزوب بغداد اوزرینه صالدیردی آستانه‌دن صدراعظم طوپال عثمان پاشا سرعسکرلکه کوندریلوب کربلا ـ نجف روماحیه حصارلرینی ضبطله بغداده طوغری ایران عسکری اوزرینه یوریدی .
١٧٣٣	١١٤٦	دجله نهری کنارنده عثمان پاشا نادر شاهك اردوسنه قاووشـوب کلیاً منهزم ایتمش ایسه‌ده مؤخراً کرکوکده قارشوسنه چیقان ایران اردوسنده شهید دوشمکله عثمانلی مغلوب اولوب نادر شاه شهر زوری استیلا ایلدی .
١٧٣٥	١١٤٨	روسیه‌لی ازاق قلعه‌سنی محاصره ایلدی بونك اوزرینه اعلان حرب اولندی .
١٧٣٦	١١٤٩	نادر شاهك اردولری کنجه ـ تفلیس ـ روان قلعه‌لرینی و بتون کرجستانی ضبطله اربه چایی کنارنده عثمانلی

سلطان محمود خان اول

میلاد	هجرت	﴿ وقوعات مشهوره‌سی ﴾
		عسکرینه غلبه چالدقدن صکره صلح ومسالمت تکلیفنده بولندی دولت علیه ایسه روسیه وآوستریا تسلطندن ناشی ضروری صلحه میال اولوب تفلیسده نادر شاه ایله یکی بر مقاوله‌نامه عقد ایدلدی .
١٧٣٧	١١٥٠	روسیه عسکری (مونیخ) مارشال قریمی چیکنه‌یوب بغچه سرای وآق مسجد شهرلرینی احراق بالنار ایلدی واوزی قلعه‌سنه کیدن عساکر عثمانیه‌یی تارمار ایلدی .
		وآوستریالی صربستانه کیروب ودین – ونیش شهرلرینی ضبط ایتمش ایسه‌ده اوزرینه کیدن کوپریلی احمد پاشا اوزیجه – فتح الاسلام – بلغراد – سمندیره – اورسوه قلعه‌لرینی الوب آوستریا عسکرینی پریشان ایلدی وروسیه‌لی دخی پروت صوینی کنارنده و(عور قپوده) پریشان ایدیلوب بحر ازاقده دونغاسی تارمار ایدلدی.
١٧٣٩	١١٥٣	روسیه‌لی ٧٠ بیك مسقو وقزاقلر بتکرار هجومله (خوتین) قلعه‌سی و(یاش) شهرینی ضبط ایتمش ایسه‌لرده آوستریا وروسیه‌لو فرانسه توسطیله صلحه مسارعت ایتدکلرندن صربستانده بر معاهده نامه تعاطی قلندی .
١٧٣٩		
١٧٤	١١٥٢	نادر شاه مذهب جعفرینك بشنجی مذهب اوله‌رق قبول ایتدیرلمسی وحرم شریفده بر رکن مخصوص تعیین

سلطان محمود خان اول

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
		اولنمسی ایچون غایت مطنطن بر ایلچی ارسال اتمکله قطعی بر جواب ویرلمیوب میانه‌ده مصافات باقیدر یوللو بر جواب ایله اعاده قلندی .
١٧٤٤	١١٥٧	رئیس راغب افندی (قوجه راغب پاشا) مصروالیسی نصب اولندی .
١٧٤٥	١١٥٨	نادر شاه بشنجی مذهبی تصدیق ایتدیرمك فكرینی میدانه چیقاره‌رق ممالك شاهانه‌یه هجوم ایدوب روان قربنده ایرانلو ایله اولان محاربه‌ده سرعسکر (یکن محمد پاشا) شهید دوشمکله عسکری منهزم ونادر شاه ارضرومه یوریدی .
١٧٤٦	١١٥٩	بری طرفده دیار بکرده امثالی کورلمامش درجه‌ده عظیم بر اردو جمع اولدیغی وقریم خانی طربزوندن کلیتلو عسکر ایله وداغستان بکلری دیکر طرفدن وهند پادشاهی نادردن دلکیر اولدیغندن اوطرفدنده مشغول ایدلمسی ایچون هنده خبر کوندرلدیکندن نادر شاه ایشك انجامی وخیم اوله‌جغنی اکلایوب ارتق مذهب دعواسندن واز کچه‌رك سلطان مراد رابعك عهدنامه‌سی اساس طوتیله‌رق عقد مصالحه اولندی .
١٧٤٧	١١٦٠	نادر شاهی کندی امرای عسکریه‌سی اعدام ایتدیلر .

سلطان محمود خان اول

ميلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
١٧٥١	١١٦٥	روسجق ـ هزادغراد سمتلرنده بر طاقم حيدودلرك نابجا حركاتده بولنملری اوزرینه عسكر ارساليله قهر ايدلدی.
١٧٥٤	١١٦٨	بادشاه مشاراليه جمعه نمازندن عودتنده تيمور قپودن سرای همايونه كيدركن آت اوزرنده وفات ايلدی.

(بغچه قپوسنده اوچی سلطان محمدك تربه‌سنده مدفوندر رحمة الله عليه)

یکرمی بشنجی پادشاه عثمان خان ثالث ابن سلطان مصطفی خان ثانی

تواریخ		ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده سنی
میلاد	هجرت	١١١٢	١١٦٨	١١٧١	٣	٥٩	٥٦

﴿ وقوعات مشهوره سی ﴾

میلاد	هجرت	
١٧٥٤	١١٦٨	قزلحصارلی جعفر بك آق دکزده قورصان کمیلرینی تارمار ایلدی .
١٧٥٥	١١٦٩	حکیم اوغلی علی پاشا صدارته کچدی استانبولده بر حریق ظهوریله همان ربعی قدری یاندی بونك اوزرینه علی پاشا عزل اولنوب آره‌سی چوق کچمکسزین مسند صدارته نائل اولدیغی عقیبنده تصادفی تیمور قپودن آتش چیقوب ٣٦ ساعت ممتد اوله‌رق باب عالی وشهرك ثلثی مقداری محترق اولدی بو آره‌لق پادشاه صیقجه‌صیقجه تبدیل کزمکه باشلادیغندن علی پاشا حقنده خلقك پك چوق اشتکاسنی ایشتمکله قتل ایتدیروب (محمد سعید) افندی صدراعظم ایدلدی .
١٧٥٦	١١٧٠	دور محمود خانیده باشلانیلوب اتمامی میسر اولمیان (نور عثمانیه) جامع شریفنك بناسی تکمیل اولدی مشهور والده (شهسوار سلطان وسلطان احمد ثالثك بیوك شهزاده‌سی سلطان (محمد) بو اوانده وفات ایتدیلر قوجه راغب پاشا صدراعظم اولدی .

عثمان خان ثالث

ميلاد	هجرت	وقوعات مشهورەسى
١٧٥٧	١١٧١	وفات پادشاه عدالت اكتناه طيب الله ثراه وجعل الجنة مثواه .
		(بنا كردەسى ونام شاهانەلريله بنام اولان جامع شريفلرنده مدفوندر رحمة الله عليه)

یکرمی التنجی پادشاه مصطفی خان ثالث ابن سلطان احمد ثالث

ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده سنی
١١٢٩	١١٧١	١١٨٧	١٦	٥٨	٤٢

وقوعات مشهوره‌سی

تواریخ میلاد	تواریخ هجرت	
١٧٦١	١١٧٥	روسیه ایمپراطوری (دلی پترو) نك حفیدی اوچنجی (پترو) نك زوجه‌سی ایکن (بوقترینه فی‌الاصل آلمانیالیدر) حیله ایله زوجنی خلع ایتدیروب یرینه ایمپراطوریچه اولمش و بعده قتل ایتدیرمش اولان ایکنجی (قترینه) دولت علیه‌یی فرانسه اتفاقندن آیروب فرانسه‌یی محو ایتمك مقصدیله اوروپا دولتلرینی کندی افکارینه اویدیروب واسکی روم ایمپراطورلغنی میدانه کتوره‌جکی وعدیله موره جزیره‌سنده آتش اختلالی علولندیرمشیدی .
١٨٦٢	١١٧٦	صدراعظم قوجه راغیب پاشا حد ذاتنده دور اندیش بر وزیر صاحب تدبیر اولمسیله ایشك انجامنی دوشنه‌رك دولته یکی بر معاون پیدا ایتمکده ایکن صدا - رتنك یدنجی سنه‌سی وفات ایلدی .
١٧٦٦	١١٨٠	استانبولده بر برینی متعاقب زلزله وقوعیله نیجه ابنیه وخانه‌لر وفاتح جامع شریفی وسورلر ییقلدی .
١٧٦٩	١١٨٣	روسیه دولتنك اقدمجه اکمش اولدیغی تخم فساد لهستاندن باش کوسترمسیله طرف دولتدن (خوتین) سرحدینه احتیاطا عسکر کوندرلدی وصدراعظم حمزه

مصطفى خان ثالث

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره سی
		پاشا روسیه سفیرینی یدی قله ده حبس ایله وقتسزجه روسیه یه اعلان حرب اولندی قریم خانی روسیه الکاسندن نیجه محلاری غارت وعساکر عثمانیه (خوتین) قلعه سنده دشمنی بوزوب (ایساقجی-یاش-بندره) یوریدیسه ده مأمورینك ارتکاباتی روسیه لیلرك کیرو دونوب طورله صوینی کچه رك عساکر اسلامیه یی پریشانله خوتین قلعه سنی ضبط ایتملرینی انتاج ایتدی روسیه نك ایکی قول اردوسی دخی کرجستان وارمنستانی ضبط ایلدی .
١٧٧٠	١١٨٤	روسیه لیلر اسماعیل-کیلی-بندر-ابرائیل-قلاص قلعه لرینی ضبط و یکیچریلر نظامسزلق بلاسیله منهزم اولدیلر .
١٧٧١	١١٨٥	روسیه لی قریمی چیکنه یوب کفه-کرج-کوزلوه قلعه لرینی ضبط وکندی طرفندن خان نصب ایدوب تاتارلر بلوك بلوك اناطولی یه جان آتدیلر وروسیه آمرالی (قونت اورلوف) بحر بالطق و بحر محیط وجبل طارقدن اطه لر دکزینه کلوب دونمای همایونی چشمه او کنده یاقه رق لمنی وبوزجه اطه یه قدر کلدی .
١٧٧٣	١١٨٧	روسیه لی طونه یی کچوب پازارجق-سلستره-حرسوه حوالیسنی استیلا وسرعسکری پریشان ایدرك (قوزلیجه)

مصطفى خان ثالث

وقوعات مشهورەسى	هجرت	ميلاد
ووارنەدن كوچ حال ايلەدفع ايدلدى سلطان مصطفى بالذات طـونه اردوسنك زمام ادارەسنى اله آلەرق سـفره كيتمكى تصميم ايلديكى حالده وفات ايلدى . (لالەليده بنا ايلديكى جامعده مدفوندر رحمة اه عليه)		

یکرمی یدنجی پادشاه سلطان عبدالحمید خان اول ابن احمدخان ثالث

تواریخ		ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده سنی
میلاد	هجرت	١١٣٧	١١٨٧	١٢٠٣	١٦	٦٦	٥٠

﴿ وقوعات مشهوره‌سی ﴾

میلاد	هجرت	
١٧٧٣	١١٨٧	اسبق قریم خانی دولتکرای رابع ایله جانیکلی حاجی علی پاشا قریمك استخلاصنه مأمور اولوب قبائل نوغای واقوام چراکسه‌یی جلب ایله قریم اهالیسی بالاتفاق اعدادن انتقام آلمسنه قیام ایدرك اثر غلبه طرف اسلامیانده ظهور ایتمکه باشلارکن (قینارجه) معاهده‌سنده قریم سربست قالمق فقره‌سی مندرج اولمغله ناچار مشارالیهما عودته مجبور اولدی .
١٧٧٤	١١٨٨	بو معاهدهٔ مضره تاتارلرك استقلالیتی فیلبرون ـ ازاق ـ طیغان قلعه‌لریله کرجستان ـ قبارطای ممالکنك روسیه‌ده قالمق وافلاق و بغدانه امتیاز ویرلمسی روسیه سفاینی قره‌دکزده سربست سیرایتمسی ودها سائر شرطلرله کتخدا (رسمی افندی) مرخص تعیین اولنه‌رق (قینارجه) قصبه‌سنده روسیه‌لو ایله عقد اولندی .
١٧٧٥	١١٨٩	اردوی همایون اوستریادن (بانات) ایالتنی آلمش وحسن پاشا موره‌ده عصیان ایدن حشراتی تدمیر ایتمش ایسه‌ده مؤخراً اوستریالو ایله روسیه‌لی اتفاق ایتدیلر .
١٧٨٣	١١٩٧	روسیه‌لی قریم خانی دولتکرایك یرینه شاهینکرایی

سلطان عبدالحميد خان اول

ميلاد	هجرت	

وقوعات مشهوره سى

تعيين ايله ميرزالر بيننه تفرقه دوشورەرك قريمى بسبتون
پنجۀ تسلطنه كچوردى لكن تاتارلر روسيەنك منتخبى اولان
شاهينكرايك حكومتى طانيمدقلرندن (شاهينكراى) قريمى
روسيه‌يه ترك ايله اهانت ايتديكى دولت عليه مماليكنه
فرار ايتمسيله ردوسده باشى قو پار يلوب دنائتنك جزاسنى
كوردى ايسه‌ده نه چاره‌كه قريم الكاى جسيمه‌سى الدن
چيقدى .

١٧٨٦ | ١٢٠١

دولت عليه اسوج وله‌و پروسيا قراللريله برلشەرك
روسيه اوزرينه اعلان حرب ايلدى روسيه ايسه اوستريا-
لويى دائرۀ اتفاقنه آلەرق طونه كنارنده محاربه‌يه طو-
تشلدى غازى حسين پاشا قره‌دكزدن طولاشه‌رق اوزى
صويى اغزينى كسوب اوزى عسكرى (قيليبورن) قلعه‌سنه
يوريه‌رك دشمنى زير وزبر ايتدى اوستريا عسكرى روسيه
اردوسيله برلشه‌رك (٨٠) بيكى متجاوز برقوۀ جسيمه‌سى
اوزى قلعه‌سنى صاروب هر طرفدن دونما قلعه‌يه اعانه
ايتمش ايسه‌ده طابيه‌لردن اتيلان طوپ كله‌سندن كميلر
طاغيلوب دشمن اوزى قلعه‌سنى ضبط ايدرك درونده
بولنان (٢٥) بيك نفوس اسلاميه انواع عقوبتله تيغ
غدردن كچيرلدى .

١٧٨٨ | ١٢٠٣

پادشاه مشاراليه استانبولده وفات ايلدى .

(بغچه قپوسنده تربۀ مخصوصه‌سنده مدفوندر رحمة الله عليه)

يكرمى سكزنجى پادشاه سلطان سليم خان ثالث ابن مصطفى خان ثالث

حين جلوسده‌كى سنى	مدت عمر	مدت سلطنت	وفات	خلع	جلوس	ولادت
٢٧	٤٧	١٩	١٢٢٣	١٢٢١	١٢٠٣	١١٧٥

﴿ وقوعات مشهوره‌سى ﴾

تواريخ ميلاد	تواريخ هجرت	
١٧٨٨	١٢٠٣	روسيه واوستريالو ايله محاربه دوام ايتمكده اولديغندن قپودان لاحق كريدلى حسين پاشا دونتما ايله قره دكزه چيقارق (قيلبرون) اوكندن (اوزى) قلعه‌سى اوزرينه واروب روسيه‌نك بر فرقتين وبرقاچ اوفق كميلرينى غرق وبرخيلى نفرات بحريه‌سنى تلف ايلدى سردار اكرم يوسف پاشا دخى (قلاصه) ٤ بيك عسكر كوندروب روسيه‌لونك اوراده‌كى عسكرى زياده‌جه ايسه‌ده شدتلى محاربه اولنوب دشمن عسكرى تلفات كليه ويره‌رك (قلاص) مملكتنى ياقوب فرار ايلدى .
١٧٨٩	١٢٠٤	اسماعيل سرعسكرى غازى حسن پاشا روسيه قوماندانى (پوتمكين) ايله نفس اسماعيلده محاربه‌يه طوتيشوب روسيه‌ليلرى پريشان ايلدى ايسه‌ده اوستريالو بلغرادى ضبط ايتدى .
١٧٩٠	١٢٠٥	روسيه‌لى (كلى) (سنه) بوغازى (طولچى) (ايساقچى) نام محللرى استيلا ايلديكى كبى كانون اولك اونبرنجى كونى غايت قانلى برمحاربه ايديله‌رك وطرفيندن بك چوق

يكر
ميلا
١٧٧٣
٧٧٤
٧٧٥
٧٨٣

سلطان سليم خان ثالث

وقوعات مشهوره‌سى	هجرت	ميلاد
تلفات وقوعبوله‌رق (اسماعيل) قلعه‌سنى دخى ضبط ايلدى ومشهور كلنبوى خواجه اسماعيل افندى وفات ايلدى .		
انكلتره و پروسيا دولتلرينك توسطيله (ياش) شهرنده عقد مصالحه اولندى واحكامى ايسه (قريم) و (قوبان) و (بسارابيا) تماميله روسيه‌يه ترك و (سنه) بوغازى حد فاصل اتخاذ اولنمسندن عبارت ايدى .	۱۲۰۶	۱۷۹۱
فرانسه حكومتى جمهوريته افراغ اولنوب مشهور جنرال (ناپليون بوناپارت) رئيس جمهور اولدقده اكثر دولتلر ايله اوغراشه‌رق نفوذينى تأثير ايتديرديكى كبى .	۱۲۰۷	۱۷۹۲
ده كويا انكلتره‌نك هند ايله تجارتنى منع ايتمك سررشته‌سيله (مصر) و برية الشامه قوهٔ جسيمه ايله هجوم ايدرك استيلا ايلدى .	۱۲۰۹	۱۷۹٤
سلطان سليم خان امور بحريه‌سنك تنظيم واصلاحنه همت ايدرك منتظم دوننمالر ترتيب وبتون اوجاقلره نمونه اولمق و يكيچريدن معدود طوتلمق اوزره (نظام جديد) نامنده بلوكلر تشكيليله مخصوصاً ياپيلان قشله‌لرده تعليمه باشلتديرلدى .	۱۲۱۰	۱۷۹٥
فرانسه مصردن كوله‌من بكلرينك زورىله رجعته مجبور اولدى .	۱۲۱۱	۱۷۹٦

سلطان سليم خان ثالث

ميلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
۱۷۹۸	۱۲۱۳	فرانسه‌لونك شو حركتی سلطان سليمك حدتنی موجب اوله‌رق انكلتره وروسيه ايله بالاتفاق فرانسه‌يه اعلان حرب ايتمش اولمسيله روسيه دونغاسی قره‌دكزدن كيروب خليج قسطنطنيه‌يی كچه‌رك فرانسزلرك ضبطنده اولان جزاير سبعه‌يی محاصره و بر طرفدنده انكليزلر فرانسزلری منهزم ايلديكندن فرانسه‌لولر دولت عليه ايله عقد مصالحه‌يه مجبور اولدی لكن انكلتره‌لی بومصالحه‌دن مغبر اولوب روسيه‌لی ايله برلشه‌رك فرانسزلر ايله محاربه‌لری اوچ سنه قدر ممتد اولدی .
۱۸۰۰	۱۲۱۵	افلاق و بغدان بكلری روسيه اغفالاتيله خائنلكه متجاسر اولملريله طرف دولتدن عزل ايدلملری اوزرينه روسيه‌لو مرقوملری حمايه بهانه‌سيله مملكتينه عسكر صوقديغندن روسيه عليهنه قيام اولندی .
۱۸۰۱	۱۲۱۶	انكلتره‌لو روسيه ايله متفق بولنديغندن چناق قلعه بوغازندن زورليوب دونغاسنی استانبول ليمانه صوقدی وانكلتره سفيری مملكتينك روسيه‌يه ترك وعثمانلو دونغاسيله چناق قلعه‌سنك استحكامات و بطاريه‌لرينك انكلتره‌يه تسليم وروسيه ايله مصالحه وفرانسه ايله محاربه ايدلمسنی وايدلمديكی حالده شهری طوپه طوته‌جغنی تكليف

سلطان سليم خان ثالث

وقوعات مشهورهسی	هجرت	میلادی
ایتدیسنه پادشاه غیور دكز قپیلرینه طوپلر وضعیله مدافعه‌یه حاضرلندیغنی كورمسی اوزرینه انكلتره دونغاسی كیرو دونمكه مجبور اولدی مذكور دونغا چناق قلعه بوغازندن كیركن قرقر طوب چكر ایكی فرقتین ایله (٦٠٠) نفر ضایع ایلدی.		
روسیه دونغاسیله برلشوب (اوارون)ده دونغای همایونی احراق ایتدیلر.	١٢١٧	١٨٠٢
انكلیزلر اسكندریه‌یی ضبط ایتدیلر ایسه‌ده مؤخر مغلوب اولدقلرندن بریة الشام سواحلندن چكلدیلر.	١٢١٩	١٨٠٤
دولت علیه كافهٔ قوتنی روسیه علیهنه صرف ایدرل علمدار مصطفی پاشایی افلاق جانبنه سوق ایله محاربه‌د خیلوجه میدان آلندی.	١٢٢٠	١٨٠٥
بعض غرضكارلر یكیچریلره كیزلو فساد ویره استانبول بوغازی طابیه‌لرنده اولان (نظام جدید) افرادی غوغایه طوتشدقده ایچلرندن (قباقجی) نام بر خبیث تدبیریله استانبوله كیروب و بر طاقم ارازل اشقیا برلشو اكثر رجال دولتی وجمله نظام جدید قیافتنده بولدقلر بیچاره‌لری پاره‌لدیلر بیتردیلر بو اراالق پادشاه دقایقشنا فراغ سلطنت ایله بر سنه صكره وفات ایلدی.	١٢٢١	١٨٠٦

(لاله‌لی جامع شریفنده پدرلری تربه‌سنده مدفوندر)

(رحمة الله علیه)

یکرمی طقوزنجی پادشاه سلطان مصطفای رابع ابن عبدالحمید خان اول

تواریخ		ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده سنی
میلاد	هجرت	١١٩٣	١٢٢٢	١٢٢٣	٢ ماه ١ سنه	٣١	٢٩

﴿ وقوعات مشهوره سی ﴾

میلاد	هجرت	
١٨٠٧	١٢٢٢	جلوسیله برابر استانبولك قاریشقلغی اردویه عکس ایتدکده انتظامنه بردن بره خلل کله‌رك علمدار مصطفی پاشا ادرنه‌یه کلدی واردوی همایونده وقوعبولان اختلالدن طولایی اعداملرینه حکم اولنان وذاتاً سلطان سلیم طرفلیسی بولنان صدراعظم کتخداسی ورئیس الکتاب افندیلر حالداشلری اولان سائر بر قاچ معتبر ذات ایله مشار الیه مصطفی پاشایه التجا ایلدیلر وهر کون پاشای مومی الیه ایله برلشوب یکیچریلرك محوی چاره‌سنی مذاکره‌یه کیریشدیلر .
١٨٠٨	١٢٢٣	علمدار مصطفی پاشا بعض خیر خواهلریله بالاتفاق خفیاً آدملر تعیینیله استانبولده طرف بوله‌رق سنجاغ شریفی کتورمك بهانه‌سیله ١٥ بیك کشی ایله استانبوله کیروب صدراعظم اولدی وخاقان مشار الیهك او اراالق وقوع وفاتی جهتیله سلطان محمود ثانی شوکتبخش دیهیم عثمانی اولدی .

(حمیدیه تربه‌سنده مدفوندر : رحمة الله علیه)

اوتوزنجی پادشاه سلطان محمود خان ثانی ابن عبد الحمید خان اول

تواریخ		ولادت	جلوس	وفات	مدت سلطنت	مدت عمر	حین جلوسده سنی
میلاد	هجرت	١١٩٩	١٢٢٣	١٢٥٥	٣٢	٥٥	٢٤

وقوعات مشهوره سی

میلاد	هجرت	
١٨٠٧	١٢٢٣	شهریار عدالتشعار شهزاده‌لکنده عموجه‌زاده‌سی سلطان سلیمك مستشار خاصی بولندیغندن علمدار مصطفی پاشانی صدارتده بقاوسلطان سلیم مرحومك اثرینه اقتفا ایدرك (سکبان جدید) نامیله بر نوع نظام عسکری تحریر واملا ایلدی علمدار مصطفی پاشا باشنده‌کی عسکری روسجغه کوندردیکی جهتله نظام جدید تشکیلندن دلکیر اولان یکیچریلر (روم ایلندن کلدی بر چتاق بیرام ایرتسی یاقلیچ ویانه‌جق یابچاق) کبی یافته‌لر یاپشدیردیلر واقعا بر قدر کیجه‌سی باب عالی‌یی صاروب درت طرفدن آتش ویردیلر (علمدار) حرم وکوله‌لریله بر مخزنه قپانوب ارسلان کبی ایکی کون مدافعه ایتدیسه‌ده یکیچریلر مخزنك قبه‌سنی دلوب آتش ایتمکه باشلادقلرندن بیچاره جبخانه‌سنی آتشلیه‌رك یکیچریلر ایله برابر بر هوا اولوب حیاً تسلیم اولمدی واکثر نظام جدیددن قلانلر بو دفعه قربان کیتدیلر .
١٨٠٩	١٢٢٤	روسیه‌لی علمدار مرحومك هنکام صدارتنده صلحه رغبت کوسترمش ایکن پاشای موی الیهك وفاتی ویکیچریلرك اختلالی اوزرینه رجوع ایدرك (ابرائیل) و (اسماعیل) و (یرکوی) قلعه‌لرینی آلدی وروسیه‌نك اغواسیله صرب بکی قره یورکی ده دولت علیه علیهنه قیام ایلدی .

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
١٨١٠	١٢٢٥	روسیه‌نك صول قول اردوسی (حاجی اوغلی بازارجغی) و (هزادغرادی) ضبط و (سلستره)یی ویره ایله آلدی و (وارنه)یی تهدید ایدن جنرال (قومانسکی) (اکر دولت علیه بوراده روسیه‌نك مطلوبی وجهله صلحه کیریشمزسه استانبول جوارنده قبوله مجبور اوله‌جقدر) مآلنده بر مکتوب کوندرمسیله استانبول اهالیسنی بر بیوك هیجانه دوشوردی وبو بلانك دفعی آرتق ملتجه همته محتاج ایدوکنه دائر صادر اولان -- خط همایون فاتح جامع شریفنده قرائت اولنوب هر کس غزایه نیت ایتدی ایسه‌ده هله دونمای همایونك (وارنه)یی تخلیص ایلدیکی و (شمنی) و (یرکوی) فرقه‌لرینك اعدایه غلبه چالدیغی خبرلری کلوب بادیٔ مسرت اولدی.
١٨١١	١٢٢٧	فرانسه امپراطوری (بوناپارت) روسیه‌یه اعلان حرب ایتمسی اوزرینه روسیه دولتی دولت علیه ایله اوزلاشمغه مجبور اولوب انکلتره‌نك توسطیله درحال بکرش مصالحه‌سی عقد ایدلدی.
١٨١	١٢٢٨	محاربه ختام بولور بولمز مصرده مملوکلر مصر والیسنه عصیان و (وهابی) حشراتی دخی اراضیٔ مقدسهٔ حجازیه‌ده اظهار طغیان ایتملریله مصر والیسی (محمد علی

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
		پاشا) ایالتی عسکر یله اوزرلرینه سوق ایدیله‌رك وهابیلرك یوواسی اولان (درعیه) شهرینی ضبط ورئیسلری اولان (عثمان طامی) یی عوناتیله برابر درسعادته ارسال ایله‌جمله‌سی قتل ایدلدی ومصرده‌کی مملوکلرك لوث وجودی دخی دنیادن قالدیرلدی وصربلولر اوزرینه قوهٔ جسیمه سوق اولنه‌رق تحت اطاعته آلندی تپه دلنلی علی پاشا یونانلولر ایله برلشوب طوتشدیردیغی آتش عصیانده یانوب بتدی اما اغوا ایلدیکی طوائف باغیه عصیانده مستمر اولوب امر تأدیبلرندن کیرو طورلمدی .
١٨١٧	١٢٣٣	ایران جهتنده اولان سرحدنشینلرك اختلافی اوزرینه ایران دولتیله اعلان حرب اولنوب آره‌سی چوق کچمکسزین مصالحه اولندی بو ارالق افلاقده بعض اصحاب اغراضك بالاجتماع موره روملریله اتفاق ایدرك انواع مشکلاتی دعوت ایدوب سنه‌لرجه اوغراشلدی ایسه‌ده نوبت اصل منشأ فساد اولان اوجاق عاصیلرینه کلدی .
١٨٢٥	١٢٤١	یکیچریلردن عسکرلکه قابلیتی اولنان (اشکنجی) نامیله سچیلوب تعلیمه باشلادلمسی مذاکره واجرا اولندقده سنهٔ مزبوره ذی القعده‌سنك طقوزنجی پنجشنبه کونی یکیچریلر قزغانلرینی ات میدانه چیقارمشلر وآغا قپوسنی

میلاد	هجرت	
		﴿ وقوعات مشهوره‌سی ﴾
		باصوب پاشا قپوسنی یغما ایتمشلر ایسه‌ده بر مدتدنبرو قوللانیلان حسن تدبیرك ثمره‌سی اوله‌رق خلقك اوجاغه نفرتی آرتمش وطوپجی وخمبره‌جی وترسانه‌لی زوربا زمره‌سندن آیریلوب حسن خدمتك امللرینه دوشمش اولدقلرندن سرای همایونده سنجاق شریف التنه علما واهالی و (۲۵۰۰) قدر طوپجی وقالیونجی عسکری جمع اولوب سلطان احمد میداننده اردو قوریله‌رق اشقیا قشله‌لرینه بر قاچ بیك جنكاور ایله طوپجی یوز باشیلرندن (قره جهنم ابراهیم اغا) سوق اولندی عفو وامان ویریلوب اطاعته دعوت اولنمشیکن قبول ایتمدکلرندن قشله‌لری طوب ایله طوتشدیرلدیغی جهتله جمله‌سی فراره مجبور اولدی (غزای اکبر) لفظی تاریخیدر اشبو وقعهٔ خیریه‌ده اوچ درتبیك ادبسزك قتل ونفییله یکیچری نامی امحا اولندی .
۱۸۲٦	۱۲٤۲	وعساکر منصوره تحریر قلنمسنی مبین فرمان عالی علی ملأ الناس قرائت اولندی واسکی سرای سرعسکرلره واغا قپوسی شیخ الاسلاملره تخصیص قلندی وادیٔ ضلالتده یکیچریلره دلالت ایدن بکتاشی تکیه‌لری هدم وکندولری دیار عدمه کوندرلدی .
۱۸۲۷	۱۲٤۳	وقعهٔ خیریه عقبنده عساکر منتظمه‌نك از وقتده

سلطان محمود خان ثانى

ميلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سى
		ميدانه كلوب سنجاقلرده برچوق عاصيلرك قالديرلمسى خلقك عدل ورفاه كورمسنه ودولتك درحال قوت بولغه باشلامسنه سبب اولمغله دشمن بونى چكه‌ميوب يونان وقعه‌سى مشكلاتى دها بتردن روسيه‌لى يونان استقلاليتنى التزام ايله انكلتره وفرانسه‌يى دائرهٔ اتفاقنه آله‌رق اعلان حرب ايلدى
۱۸۲۸	۱۲۴۴	اولوقت دولت عليه‌نك قوهٔ عسكريه‌سى نظام جديد اوله‌رق (۳۰) بيكدن عبارت ايدى روسيه‌لى دولتك شو ضعفندن استفاده ايدرك اولا (ياش) و(بكرش) شهرلرينى ضبط ايلدى بر اردوسى دخى طونه‌دن كچوب (ادرنه)يه قدر كيردى دوننماسى دخى قره دكز سواحلنده (ايساقجى) (طولجى) (وارنه) قلاعنى ضبط ايلديكى كبى انكلتره وفرانسه دوننماسى (ناوارين) ليماننده بولنان اللى طقوز قطعه دوننماى عثمانى ومصريه‌دن (۵۰) قطعه‌سنى احراق بالنار وبشبيك اسلامى اسير ايتديلر انجق طقوز قطعه‌سنى چنكال اوغلى (طاهر) قپودان قورتاروب درسعادته كتورمشدر روسيه‌نك اناطولى فرقه‌سيدخى (قارص) (اخسخه) (ارضروم)ى تسخير ايدرك طربزونه طوغرى يوريمكه باشلادى .
۱۸۲۹	۱۲۴۵	(انابه) وچركزستان (اخسخه) روسيه‌يه ترك

سلطان محمود خان ثانی

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره سی
		اولنمق ویونان سربست براغلمق و (یرکوی) قلعه سی هدم اولنوب طونه نك اوته طرفنده اسلام قالمامق و (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) ملیون (دوقات) (بهری اون ایکی بچق فرانقدن شمدیکی حسابله بش بچق ملیون لیرای عثمانی) تضمینات ویرلمك شرائطیله وارنه ده بر معاهده امضا ایدلدی .
۱۸۳۰	۱۲٤٦	فرانسزلرده (جزایر) قلعه لرینی تحت محاصره یه آله رق اهالی (۲۱) کون محاربه دنصکره تسلیمه مجبور اولدیلر .
۱۸۳۲	۱۲٤۸	مصر والیسی محمد علی پاشا اعلان عصیان ایدرك اوغلی ابراهیم پاشا ربة الشامی آلدی وحصده (آغا حسین پاشا) اردوسنی بوزدقدن وقونیه ده صدراعظم رشید پاشایی منهزم واسیر ایتدکدنصکره کوتاهیه یه قدر کلدی .
۱۸۳۸	۱۲٥٤	محمد علی پاشا مصر وشام والیلکلرینك وراثت شرطیله عهده سنده ابقاسنی استدی دولت علیه دخی رد ایلدیکندن ایکی طرفده تدارکات حربیه یه باشلادی دولت علیه نك اناطولیدن محمد علی پاشا اوزرینه کوندردیکی عسکر شام شریفه کیردی .

سلطان محمود خان ثانی

میلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
١٨٣٩	١٢٥٥	محمد علی پاشانك اوغلی ابراهیم پاشا (نزیب) ده سردار اکرم حافظ پاشایی بوزدی بونجه عموم متمادیه استیلاسیله پادشاه مشار الیه امراض مهلکه‌دن وفات ایلدی .
		(کندی ناملریله بنام اولان تربهٔ مخصوصه‌لرنده مدفوندر رحمة الله علیه)

اوتوزنجی پادشاه غازی سلطان عبدالمجید خان ابن سلطان محمود خان ثانی

حین جلوسده سنی	مدت عمر	مدت سلطنت	وفات	جلوس	ولادت	تواریخ هجرت	تواریخ میلاد
١٨	٤٨	٢٢	١٢٧٧	١٢٥٥	١٢٣٧		

﴿ وقوعات مشهوره‌سی ﴾

میلاد	هجرت	
١٨٣٩	١٢٥٥	سرعسکر خسرو پاشانك غرضكارلغی یوزندن آق دكزده بولنان قپودان احمد فوزی پاشا دونانمای همایونی محمد علی پاشایه تسلیم ایتمك اوزره اسكندریه لیمانه فرار ایلدی مسند صدارت رشید پاشایه توجیه بیوریلوب كافهٔ تبعه‌نك مظهر عدل وداد اولملری ایچون كلخانه‌ده بر خط همایون قرأت ایتدیریله‌رك (تنظیمات خیریه) اعلان اولندی .
١٨٤٠	١٢٥٦	محمدعلی پاشا الآن عصیانده ثبات ایتدیكندن مصر لیمانلرینه دونغالر سوق ایدیلوب (بیروت) (صیدا) (سوریه) قلعه‌لری ضبط اولندیغی كبی اسكندریه لیمانلری دخی محاصره ایدلدی انكلتره اوستریا روسیه پروسیه دولتلری دخی محمد علی پاشا ایله قطع مخابره ایدرك امر محاصره‌یه برلكده عتنا اولنمسی حقنده دونغالرینه امر ویردیلر اردوی همایون برطرفدنده (عكا) (طرابلس) (حما) (حمص) قلعه‌لرینی آلدی بونك اوزرینه محمد علی پاشا یلمكنلری صویه ایندیره‌رك دول متفقه‌نك توسطیله بعدازین دولت علیه‌نك تحت اطاعتنده بولنمق (مصر

ميلاد	هجرت	وقوعات مشهوره‌سی
		(نوبه) و (دارفور) ممالکی بالوراثه کندنده قالمق اوزره عرض استیمان ایتدیکندن نزدنده بولنان دونمای همایون هیئت سابقه‌سیله کیرویه اعاده و(شام) و(کرید) ولایتلری تخلیه اولندی .
۱۸٤۱	۱۲۵۷	اصلاحات داخلیه ایله اوغراشیلوب (ازمید) ده مجدداً انشا قلنان چوقه فابریقه‌لرینی معاینه ایچون ازمید وبروسه ومدللویه سیاحت همایون وقوعبولدی .
۱۸٤۵	۱۲٦۱	ممالك شاهانه‌نك هرطرفنده مکاتب رشدیه‌لر تأسیس اولنه‌رق امر معارفك ترقیسی رونما اولدی .
۱۸٤٦	۱۲٦۳	عساکر شاهانه ضابطانه مخرج اولمق اوزره مکتب طبیه ومکتب حربیه نامیله استانبولده ایکی جسیم مکتب کشاد اولندی .
۱۸٤۹	۱۲٦٦	وکلا ومأمورینی تلطیفاً اولا باب عالی‌یی ومؤخراً تفتیش احوال تبعه مقصدیله جزایر بحرسفیدی تشریف شاهانه وقوعبولدی .
۱۸۵۲	۱۲٦۹	قره‌طاغلولر دولت علیه‌یه عصیان ونواحئ متجاوره اهالیسنی ازعاج ایلدیکندن اورایه مشیر (عمر پاشا) قوماندا‌سیله یکرمی بشبیك نفردن مرکب بر فرقهٔ عسکریه کوندرلدی .

وقوعات مشهورهسى

ميلاد	هجرت	
١٨٥٢	١٢٦٩	اواخرنده روسيه دولتى روملرى حمايه وسيلهسيله شرق مسئلهسنى ميدانه چيقاردى و (قدس) شريفدهكى (قامه) مفتاحنك روملره اعادهسيچون (منچيقوفى) درسعادته كوندردى دولت عليه بونى مذاكره واوروپا دولتلريله مخابرهده ايكن (غورچيقوف) قومانداسيله مملكتينه قوهٔ كليه سوق ايلدى .
		دولت عليه دخى درحال عساكر مؤظفه ورديفه وتيمارلو متقاعدين ومصر وتونس عسكرلرندن مركب جسيم اردولر ايله اوزرينه يوريوب (سلستره) محاصرهسنده و (چتانه) و (قلفات) و (اولتينجه) محاربهلرنده دشمنى پريشان ايتديلر انجق سلستره قومندانى موسى پاشا شهيد اولدى .
١٨٥٣	١٢٧٠	چوركصودن كوندريلان عساكر موظفه ورديفه (شكوتيل) قلعهسنى آلدى وخطبهلرده (غازى) عنوانى اوقوندى وقرهدكز سواحلنى محافظهيه چيقاريلان دونماى همايون قيش مناسبتيله سينوب ليماننده تيمور اوزرنده اولديغى حالده روسيه دونماسى بغتةً كلوب فرار ايدن رواپوردن ماعداسنى احراق ايلديسهده روسيه دونماسنده دخى ايلرطوتر ير قالمدى .

میلاد	هجرت	وقوعات مشهورەسی
۱۸۵٤	۱۲۷۱	بونك اوزرینه فرانسه انكلتره ساردنیا دولتلری دولت علیه ایله بالاتفاق عظیم دونغا ایله (۲۰۰) بیك عسكر سوق ایتدیلر دول متفقه عسكریله اردوی همایون براً وبحراً هجوم ایدرك اولا قریم اطەسندەكی (المالو) شهری جوارنده روسیه اردوسی منهزم وپریشان ایدلدیكی كبی
۱۸۵٤	۱۲۷۱	روسیەنك قرەدكز سواحلنده و هوجه بك وسائر اسكلەلرنده اولان شهرلری دونغالر معرفتیله ضبط و (۱۳۰) پاره كمیسی غرق واحراق اولندی .
۱۸۵۵	۱۲۷۲	(سیواستپول) شهر جسیمی (محمودیه) نام اوچ انبارلی و(تشریفیه) نام قپاق دول متفقه دونغاسیله برلشوب درت بش كون دوكمسی اوزرینه (قسطنطن) و(قرنتنه) و (تلغرافیا) قلعەلری منهدم و بو صورەده (قرق بیك) قدر یونانلو حدودی تجاوز ایله (ارمیه) (دومكه) (ترحاله) حوالیسنه تسلط ایتملریله انلركده حقلرندن كلندی قارص قلعەسی روسیەلی طرفندن محاصره اولنوب برخیلی مدت مقاومتدن صكره بعض شرائطله تسلیم اولندی .
		وروسیه جنرالی قارصده بولنان عساكر نظامیەیی اسیر ایدوب ردیفلره رخصت و یرلدی بو صورەده صدر اعظم رشید پاشا (ویانه) ده عقد اولنان مجلس مكالمەیه

ميلاد	هجرت	وقوعات مشهورهسى
		تعيين اولنمغله مسند صدارت (عالى پاشا) يه توجيه بيورلدى .
١٨٥٦	١٢٧٣	پارسده تشكيل اولنان قونفرانسده صدراعظم (عالى پاشا) دخى موجود اولديغى حالده مذاكره يه كيريشيلوب نهايت قره دكزده سفاين حربيه كزمامك وروسيه قره دكز سواحلنده ترسانه وتحديد اولنان جسامتدن بيوك سفينه ياپمامق ودولت عليه يه بسارابيه دن برقطعه ترك ايتمك اوزره مصالحه امضا ودولت عليه نك استقلالى تصديق قلنه رق عساكر محاربين يرلو يرينه چكلدى .
١٨٥٩	١٢٧٦	سوريه ولايتى داخلنده (جبل لبنان) سكنه سندن درزيلر ايله مارونيلر بيننده حقوق ملكيه دعواسندن طولايى عظيم برمحاربه اولوب مارونيلردن پك چوق تلفات وقوعبولدى درزيلر شام شريفده دخى خرستيان عليهنه براختلال چيقاروب التى كون دوام ايدرك خيلى مقاتله وغارت وقوعبولدى بونك اوزرينه فرانسه دولتى بيروته التى بيك عسكر وانكلتره لى دونما كوندردى .
		دولت عليه ده (فؤاد) پاشايى كوندروب شام شريفده برمختلط قوميسيون تشكيل ايدرك اختلاله سبب اولان ومنعى خصوصنده تكاسل ايدنلردن شام واليسى مشير

سلطان مجيد خان غازى

ميلاد	هجرت	وقوعات مشهورەسى
		(احمد پاشا) ايله ضابطان عسكريه وملكيه‌دن ايكيوز قدر كشى‌نك اعدامنه وضرر وزياتك خزينهٔ دولتدن تضمينه قرار ويرلدى .
١٨٦٠	١٢٧٧	سلطان عبد المجيد خان غازى حضرتلرينك همتيله مدينهٔ منوره‌ده روضهٔ مطهره حرم عاليسنك مرمر ديركلرى تجديد وباب جبريل طرفى توسيع وتزيين اولنوب ايكى صره قبه وباب الرحمه خذاسنه اوچ شرفه‌لى بر مناره ياپلدى . بو خدمت جليله‌يه نظارت ايدن صدور عظامدن (الآن مسند جليل مشيخت اسلاميه‌يه رونق افزا) عريانى زاده دولتلو سماحتلو احمد اسعد افندى حضرتلرى مظهر التفات اولدى .
١٨٦٠	١٢٧٧	سلطان عبد المجيد خان حضرتلرى بر مدتدر مبتلا اولديغى امراض بدنيه‌دن رهايات اوله‌ميوب عازم گلشنسراى جنان اولدى . فى ١٧ ذى الحجه (سلطان سليم‌ده تربهٔ مخصوصه‌لرنده مدفوندر رحمة الله عليه)

رحمة واسعه

(تاريخ) لفظی ایکی معناده استعمال اولنور

اولکیسی مکتوب ویا سائر محرراتك یازلدیغی زمانی کوسترر
ایکنجیسی ازمنهٔ سالفه‌ده وقوعبولان هر درلو وقایع مشهور
ومهمه‌یی بیلدیرر که مطلبز اولان (فن تاریخ) بودر .
تاریخ ایکی قسمدر اولکیسی تاریخ عمومی ایکنجیسی تاریخ خصوصی
(تاریخ عمومی) خلقت آدمدن بوآنه دکین کلوب کچن کافهٔ دولتلرك
احوالندن بحث ایدر (تاریخ خصوصی) بر دولتك ویا بر مملکتك
ابتدای تشکلندن انقراضنه قدر اولان وقوعاتی ویاخود برفقره
تاریخچه‌سنی حکایه ایدن تاریخدر .
(تاریخ عثمانی) تاریخك خصوصی قسمندندر .

(تاریخ) ازمنهٔ اعتباریله اوچ قسمدر

اولکیسی ازمنهٔ متقدمه‌درکه خلقت آدمدن هجرت نبویه‌یه قدردر
ایکنجیسی ازمنهٔ متوسطه‌درکه هجرتدن استانبولك فتحنه قدردر
اوچنجیسی ازمنهٔ متأخره‌درکه استانبولك فتحندن بوآنه دکین
کچن زماندر .

(مأخذ تاریخ) اوچ قسمدر

اولکیسی کتب سماویه
ایکنجیسی مورخین سالفه‌نك یازدیغی کتب عتیقه واوراق رسمیه
ومحکمه اعلاماتی
اوچنجیسی بعض محللرده کشف اولنان آثار عتیقه‌در .

